

*Motto: “**Omul** nu este decât o trestie,
cea mai fragilă din natură, dar
este o trestie **gânditoare**“*

Pascal

Sumar

Argument

Vali Constantinescu 3

BIBLIOTECA XXI

VIRTUA – Noul program informatic al Centrului Român ISSN

Aurelia Perșinaru 5

Descrierea publicațiilor seriale pe CD-ROM

Victor Dușescu 7

Limbaje de documentare. Listă de termeni

Vali Constantinescu 9

145 de ani de existență a Bibliotecii Militare Naționale

Mihail Constantin Popescu20

VĂ PREZENTĂM

**Catalogul colectiv național al cărților străine intrate
în bibliotecile din România**

Marina Ruxandra Iliescu23

Bibliografia Națională Română. Publicații seriale

Sanda Ciucur27

SĂ VORBIM DESPRE ...

Asociațiile de bibliotecari din România înainte de 1989

Angela Popescu-Brădiceni30

EBLIDA

Cornelia Popescu34

ISTORIA CĂRȚII

Poezie latină din epoca Renașterii

pe teritoriul României38

DIN VIAȚA ABBNR

Cursuri de perfecționare: Microsoft Access XP

Delia Chiru42

ȘTIRI44

CALEIDOSCOPI CULTURAL49

PAGINA VESELĂ56

ARGUMENT

Am avut impresia că primul semestru al anului 2005 a fost mai bogat în activități legate de profesia noastră de bibliotecar. Au avut loc mai multe evenimente culturale decât în alți ani. Dacă greșesc sau nu, veți constata acest lucru singuri, prin argumentarea cronologică pe care o voi prezenta mai jos. Punctând numai evenimentele mai deosebite ale acestei perioade veți constata singuri multitudinea lor. Fiecare va aprecia ce a fost mai interesant, mai deosebit, cum am contribuit, noi, cei din Biblioteca Națională a României la anumite evenimente, unde am greșit, unde am fost mai slab pregătiți, unde am excelat. De asemenea trebuie spus că acest articol trebuie legat în mod obligatoriu de rubrica “Știri” a revistei noastre.

La început de an fiecare dintre noi are în minte ziua de **15 ianuarie**. Anul acesta, la 155 de ani de la nașterea “poetului nepereche”, s-a scris mult despre Eminescu al nostru, dar parcă niciodată destul. Ați văzut cum îl sărbătoresc românii de dincolo de Prut pe Eminescu? Ați observat cu câtă evlavie vorbesc de el? Să transcriem și noi una din cugetările “lucefărului poeziei românești”: “Secretul vieții lungi a unui stat este păstrarea ierarhiei meritului”.

“Adevărul literar și artistic” din **15 februarie 2005** ne-a încântat și îndurerat în același timp prin articolul despre Biblioteca Națională intitulat sugestiv: “Odiseea unei biblioteci”. Zile grele au venit și pentru bibliotecarii de la Biblioteca Județeană Constanța amenințată cu desființarea, prin micșorarea bugetului. Toți bibliotecarii din Biblioteca Națională a României au fost alături de colegii din Constanța. Am sperat ca protestul ABBNR transmis pe lista de discuții Biblios să-i ajute să depășească acel moment teribil din viața lor.

Luna **martie 2005** a debutat cu întâlnirea de la Clubul Prometheus, unde s-a discutat soarta bibliotecilor din România, în prezența unor personalități ale culturii române, alături de Ministrul Culturii și Cultelor de atunci, ziariști, bibliotecari și cititori deopotrivă. Deși problemele discutate au fost arzătoare, prelegerile bine documentate, am înțeles și atunci că vor mai curge râuri de cerneală până la soluționarea problemei “Biblioteca Națională a României”. Concluzia trasă de Dan Stanca prin articolul din “România Liberă” a șocat pe mulți: “În 46 de ani Biblioteca Națională va fi gata”. De asemenea am regretat că la această întâlnire dedicată cărții și

bibliotecii nu a vorbit nici un bibliotecar.

Membrii ABBNR leagă precis luna **martie** de analiza activității asociației lor pe anul 2004. Au fost activități diverse, unele dintre ele noi, originale. În activitatea organizației noastre, contribuția singulară a fiecărui bibliotecar a fost slabă spre inexistentă pentru unii, ca s-o spunem pe-a dreaptă!

De când ziua de **23 aprilie** a fost proclamată “Ziua bibliotecarului român“, iar săptămâna între 18-23 aprilie, “Săptămâna Națională a Bibliotecilor“, ne așteptăm an de an la întâlniri fructuoase și plăcute între bibliotecari. În Biblioteca Națională manifestarea “ 21 de pași în cultură – biblioteci și bibliotecari în secolul XXI“ aflată la prima ediție, a reunit bibliotecari, reprezentanți ai Bibliotecii Naționale a României, ai Bibliotecii Universitare, Bibliotecii Naționale Pedagogice “I.C.Petrescu“.

Nici că s-ar fi putut alege un alt moment mai bun pentru prezentarea noului număr (2/2004) al revistei “Bibliopolis“ precum și pentru lansarea site-ul Asociației Bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României (ABBNR) - <http://abbnr.bibnat.ro>. Evenimentele de la acțiunile legate de această dată, din bibliotecile județene, vor fi detaliate la rubrica “Știri“.

Lansarea proiectului PNB-Portalul National al Bibliotecilor, cred că este cel mai important eveniment al **lunii mai**. Este vorba de un vis care va deveni realitate. Au avut loc multe discuții, iar în luna august a.c. s-a concretizat acțiunea la nivel de țară. În numărul următor al revistei noastre precis vom scrie mai multe despre PNB.

Sunt date, evenimente, oameni, în viața oricărei instituții sau chiar a unei țări care nu se uită sau de care fiecare om își amintește cu mândrie, nostalgie și dorință de repetare a ceea ce este deosebit. Așa mi se par mie zilele de **15 iunie**–Eminescu și **25 iunie**, “nașterea“ instituției noastre.

Așadar, Biblioteca Centrală de Stat, actuala Bibliotecă Națională a României a luat ființă prin H.C.M. nr. 1193 la 25 iunie 1955. “Înființarea Bibliotecii Centrale de Stat a apărut ca o necesitate, ca o instituție care lipsea României, care lipsea Bucureștiului, adică o bibliotecă științifică cu profil enciclopedic la care să aibă acces publicul larg și care să îndeplinească funcțiile specifice unei biblioteci naționale după standardele UNESCO și ale altor țări din lume“ ne spune doamna Angela Popescu-Brădiceni directorul BNR de la înființare până în decembrie 1989. ABBNR a marcat această dată care nu trebuie uitată de nici un bibliotecar.

Vali Constantinescu

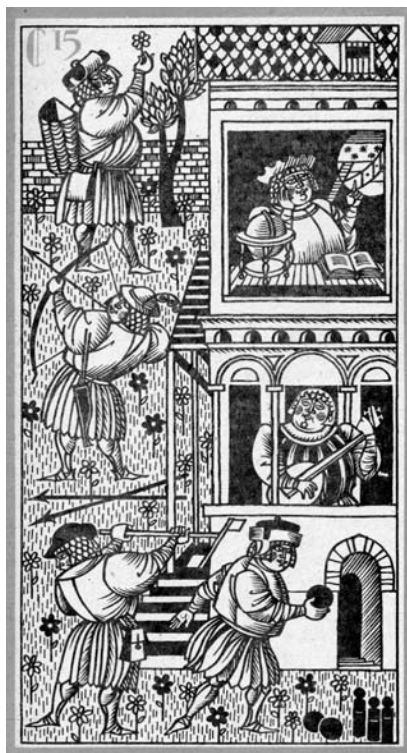
VIRTUA – NOUL PROGRAM INFORMATIC AL CENTRULUI ROMÂN ISSN

VIRTUA este noul program informatic folosit de rețeaua internațională ISSN pentru înregistrarea bibliografică a resurselor continue / publicații seriale purtătoare de ISSN și pentru realizarea și administrarea catalogului ISSN Online.

Proiectul pentru realizarea și implementarea noului sistem informatic a fost inițiat în anul 2002, când, la Paris, Adunarea Generală ISSN a alocat fondurile necesare, a stabilit componența grupului de lucru responsabil cu realizarea caietului de sarcini. Licitația internațională a avut loc la sfârșitul anului 2002. În prima fază, din cele 13 companii care s-au arătat interesate de proiect, au fost selectate 5. În final, în mai 2003, având în vedere considerente de ordin tehnic și financiar, compania VTLS a fost desemnată să realizeze noul sistem VIRTUA.

În cursul anului 2004, toate centrele naționale interesate de noul sistem informatic, inclusiv Centrul Român ISSN, au luat parte la testări, în urma cărora au fost redactate și transmise Centrului Internațional ISSN concluzii, observații, propuneri. Dialogul a fost permanent deschis, pe lista de discuții special creată în cadrul rețelei. De asemenea fazele de implementare și sesiunile de testare au avut un calendar foarte riguros și respectat cu strictețe.

VIRTUA este un sistem tip utilizator-server, bazat pe protocolul Z39.50: aceasta înseamnă că un server VIRTUA poate fi accesat în orice moment, de orice utilizator conectat prin Internet, compatibil cu sistemul Z39.50. Sistemul de management al bazei de date folosește Oracle și poate rula pe diferite sisteme de operare Unix. Programul VIRTUA are o interfață Web numită "Portal Chameleon".

VIRTUA are un înalt grad de configurare, ceea ce permite modificări și adaptări atât pe server cât și la utilizator. Din punct de vedere al interfeței, administratorul sistemului are posibilitatea de a interveni asupra modului de afișare precum și de a autoriza lucrul în sistem pentru anumiți utilizatori, la un moment dat. Este posibil, de exemplu, ca în funcție de utilizator, toate meniurile să fie afișate într-o altă limbă, predefinită.

Câștigul major pentru rețeaua ISSN este acela de a avea un sistem integrat, în care orice înregistrare, orice modificare în datele unei înregistrări bibliografice a unei resurse continue devine imediat publică, prin Web sau prin acces Z39.50.

Fișierele cu înregistrările bibliografice ale resurselor continue, transmise până acum lunar de centrele naționale către Centrul Internațional ISSN, vor fi introduse în catalogul ISSN Online aproape simultan cu înregistrarea originală, printr-un protocol superior atât în ceea ce privește operațiile centrale de control și validare cât și din punct de vedere al timpului aferent acestor operații.

Programul VIRTUA include și modulul de catalogare destinat atât centrelor naționale cât și Centrului Internațional ISSN precum și altor potențiali utilizatori. Modulul de catalogare este configurat pe structura MARC 21. Există totodată și posibilitatea de conversie pentru înregistrările create în UNIMARC sau ISSN-MARC.

Deoarece în rețeaua internațională ISSN sunt peste 75 de centre naționale, iar înregistrările se fac în peste 38 de limbi și mai multe alfabete, programul VIRTUA folosește sistemul Unicode. Înregistrările ISSN se vor baza în continuare pe transliterarea alfabetelor non latine în alfabet latin, dar există și posibilitatea de a oferi utilizatorilor înregistrarea în alfabet original (ca informație suplimentară în câmpul 880).

Modulul de catalogare permite înregistrarea conform MARC 21 a tuturor categoriilor de resurse continue, indiferent de suportul pe care ele apar. Fișa de înregistrare are un format predefinit, dar adaptabil în funcție de tipul publicației.

Validarea fiecărei înregistrări se face înainte ca aceasta să fie vizibilă în catalogul ISSN Online. În aceasta fază de validare, sistemul emite o serie de avertismente și mesaje de eroare, care ajută catalogatorul în realizarea unei înregistrări corecte și conform standardelor.

Managementul seriilor de coduri ISSN alocate fiecărei țări este extrem de riguros și oferă permanent situația clară a codurilor utilizate, anulate sau a celor ce urmează a fi utilizate.

Deoarece centrele naționale ISSN fac parte din structura bibliotecilor

naționale, programul VIRTUA prevede posibilitatea unei conexiuni rapide între catalogul ISSN Online și catalogul online de publicații seriale al fiecărei biblioteci naționale.

Interfața Web a sistemului are două versiuni:

- una accesibilă rețelei ISSN, care oferă acces la toate tipurile de înregistrări din sistem și la întregul lor conținut (note locale, adresa editorului etc);

- o versiune accesibilă utilizatorului extern, care se limitează la catalogul ISSN Online (fără a avea acces la note locale, adrese etc).

Căutările rapide se fac după titlu sau ISSN. Rezultatele conțin nu numai titlul căutat ci și toate titlurile în relație. Formatul de afișare poate fi MARC sau un format etichetat destinat utilizatorilor nespecialiști. Există și posibilitatea unor căutări mai elaborate, cu combinații între mai multe tipuri de date bibliografice. Există facilități de sortare, printare și de transmitere prin e-mail a rezultatelor uneia sau mai multor căutări.

Încă de la începutul acestui proiect, Centrul Român ISSN a avut un rol activ în fiecare fază de testare și implementare a noului program. Datorită structurii bazei de date ISSN-România, datorită ritmului anual de creștere a acesteia, a participării constante, cu studii de caz, analize și propuneri la programele derulate de Centrul Internațional ISSN, România a fost aleasă printre primele țări în care se implementează programul VIRTUA, beneficiind în acest fel de oferte promoționale, asistență și cursuri de specialitate.

Pe parcursul acestei veri, baza de date ISSN România a fost adaptată cerințelor noului program, iar din toamnă s-a trecut efectiv la utilizarea noului program VIRTUA.

Aurelia Perșinaru
Centrul Român ISSN

DESCRIEREA PUBLICAȚIILOR SERIALE PE CD-ROM

Pentru a descrie o publicație serială aflată pe un CD-ROM, rețeta nu este foarte simplă, dar nici prea complicată. Se iau două ISBD-uri și se amestecă bine. Ingredientul principal este ISBD(CR) – “Descrierea bibliografică

internațională standardizată pentru seriale și alte resurse în continuare“. Al doilea ingredient, utilizat doar pe anumite zone, este ISBD(ER) – “Descrierea bibliografică internațională pentru resurse electronice“.

Ambele ISBD-uri sunt similare ca structură cu celelalte standarde de descriere bibliografică. Înregistrarea bibliografică este împărțită pe cele opt zone cunoscute. În mare, diferențele de la un ISBD la altul sunt: sursele de informare și conținutul zonei 3. De asemenea există diferențe și în ceea ce privește conținutul notelor.

Sursele de informare pentru descrierea unui serial aflat pe un CD-ROM

<i>Zona</i>	<i>Sursa de informare</i>
1. Titlul și mențiunea de responsabilitate	Surse interne; eticheta de pe suportul fizic; container, material însoțitor
2. Ediția	Surse interne; eticheta de pe suportul fizic; container, material însoțitor
3.1. Numerotarea – ISBD(CR)	Serialul în ansamblul său; bibliografia națională
3.2. Tipul și extensia resursei – ISBD(ER)	Orice sursă
4. Publicare, difuzare	Surse interne; eticheta de pe suportul fizic; container, material însoțitor
5. Descrierea fizică	Resursa în continuare în ansamblu
6. Seria	Surse interne; eticheta de pe suportul fizic; container, material însoțitor
7. Note	Orice sursă
8. Numărul standard (sau alternativa) și termenii de disponibilitate	Orice sursă

Zona a treia

În acest caz concret, în zona a treia trebuie să combinăm atât prevederile din ISBD(CR) cât și cele din ISBD(ER)

Numerotarea – numere și/sau date privind primul și, eventual, ultimul număr al serialului ce poartă titlul propriu-zis aflat pe zona 1.

Tipul și extensia resursei – identifică tipul particular al resursei. În acest caz concret (serial pe CD-ROM) putem folosi sintagma “*serial electronic*” sau “*serial și program electronic*”

Exemplu de descriere:

SPACE PRECES [Resursă electronică] : Patents from the Region of Eastern and Central European States / EPA = OEB = EPO [European Patent Office]. – 1993- . – Serial și program electronic. – [München] : EPO, [199?]

(Budapest : ARCANUM Informatics)

Disc optic (CD-ROM) : 12 cm

De 10 ori pe an.

Rezumatele patentelor se găsesc pe bianualul electronic “SPACE ACCESS PRECES”.

Victor Dușescu
Șef Serviciu Catalogare-Clasificare

**LIMBAJE DOCUMENTARE
LISTĂ DE TERMENI**

În ultimul timp se vorbește cu insistență despre limbajele documentare. Preocuparea pentru acest domeniu a apărut prin 1970. După 1980 mulți din domeniu s-au preocupat de subiect, iar în epoca informatizării și mai ales după anul 1990 termeni ca limbaje documentare, limbaje controlate, tezaure, liste de autoritate, etc. apar permanent și în lucrările specialiștilor români. În prima parte a acestui material am încercat să fac o comparație între cele mai întâlnite limbaje documentare, cu avantaje și dezavantaje. Tot ceea ce am scris sunt constatări personale, din tot ce am citit și analizat pe

această temă, aducând uneori exemple din situațiile întâlnite și verificate de mine în timpul traducerii din Lista de autoritate RAMEAU. De asemenea, prezint câteva chestiuni cu totul noi pe care le-am întâlnit în ultimul bilanț al colegilor din echipa RAMEAU de la Biblioteca Națională a Franței din mai 2005.

Fiind clasificator de peste 20 de ani în Biblioteca Națională a României, voi rămâne întotdeauna o susținătoare a CZU. Dintre toate limbajele de indexare existente, îl găsesc a fi cel mai bun. Nu mi se pare criptic sau greoi, îmi văd logica, iar bibliotecarii, de-a lungul anilor, au găsit în CZU un sprijin de neînălțurat în munca lor. Cifra are precizie, ea este aceeași și în chineză și în arabă și în română... Câmpul cifrelor este nelimitat, nepuizabil, ceea ce nu este cazul cuvintelor. În hățișul cuvintelor câteodată fie te pierzi, fie nu găsești exact ce cauți. Indexarea prin cuvinte este mult mai generală, uneori, în detrimentul profunzimii. Specialiștii au scos în evidență avantajele și dezavantajele diverselor limbaje. Așadar nici un limbaj de indexare nu este perfect. Am observat o mai mare răspândire și apreciere a Tezaurului și chiar a Indexurilor de cuvinte. Sintagma "Clasificarea este un limbaj criptic" mă face să mă gândesc la Automatizare. Este aceasta ușor de descifrat? Orice meserie nu are partea ei secretă, ascunsă? Indexarea RAMEAU și CZU folosesc aceleași mijloace: analiza documentului, selectarea conceptelor, desemnarea acestor concepte prin vedeta de subiect sau indicii CZU. Cum este redat mai ușor, mai corect sau mai exact subiectul? Consider că limbajul clasificării este deasupra. Timpul o va arăta. Cât privește utilizatorul, experiența ne-a arătat că un cititor interesat se descurcă la fel de bine atât cu cifre, cât și cu cuvinte. Sunt cititori care se descurcă în tabelele CZU mai bine decât unii bibliotecari. Sunt utilizatori a căror meserie nu are tangență cu biblioteca, dar ei apreciază cifrele, spunându-ne deseori că numai cifrele i-au scos din încurcătură. Sunt siguri că acest lucru se va întâmpla și cu folosirea RAMEAU în biblioteci. Vor fi cititori care se vor descurca singuri și alții care vor cere ajutor permanent spunând că nu găsesc ce trebuie și... "trebuie să aveți", nu-i așa? Nu sunt o conservatoare. Mereu receptivă la tot ce este nou legat de meseria noastră, eu am fost aceea care am spus mai de mult că este păcat să nu folosească și bibliotecile din România RAMEAU, din moment ce este folosit de Polonia, Rusia sau Suedia, țări în care limba oficială nu este una romanică, înrudită cu franceza, așa cum este cazul limbii române. Nefolosindu-l ar fi chiar o notă proastă pentru bibliotecarii din România, considerându-se, poate, că nu am ști de

existența lui sau chiar că ar exista o teamă din partea noastră. Dar aceasta nu trebuie să ne facă să uităm sau să “terminăm” CZU. Acest lucru poate s-o spună cineva care nu a lucrat într-o bibliotecă, care nu este bibliotecar sau mai ales unul care nu iubește această meserie. Atunci când sunt prezentate limbajele de indexare, CZU nu trebuie să fie amintit așa, în treacă sau abia menționat. Prezentarea oricăror limbaje documentare trebuie să înceapă cu prezentarea CZU. Apoi să nu neglijăm faptul că bibliotecarii-clasificatori din Biblioteca Națională susțin că înlocuirea totală, chiar pas cu pas, în timp a CZU neagă funcția unui instrument de lucru adoptat de biblioteci și a unui serviciu de bază al oricărei biblioteci enciclopedice.

Nu noi, bibliotecarii, suntem cei care trebuie să desființăm, chiar și numai prin “a uita” să prezentăm, un instrument de lucru extrem de util și aproape perfect timp de mai bine de un secol. CZU este un limbaj de bază pentru marile biblioteci enciclopedice, care a funcționat perfect și va funcționa mulți ani de acum înainte în ciuda tuturor “hibelor” care i s-au găsit, asta și pentru că perfecțiune în domeniu, se pare, nu există. Să nu ajungem precum British Library care dorește să se întoarcă la Clasificare pe care s-o folosească alături de LCSH, tocmai datorită dispersării imense pe care nu o mai pot stăpâni. De altfel, în construirea vedetei de subiect, indexatorii se vor folosi “zdravăn” de CZU.

Cea de a doua parte – Listă de termeni – se vrea un mini dicționar cu termeni pe care-i întâlnim în ultimul timp la tot pasul și pe care îi regăsim fie în limbi străine, în special în franceză sau engleză, fie redați pe bucăți în diverse documente românești de specialitate. Nu am făcut altceva decât să strâng toți termenii întâlniți la un loc și mi-am dat seama că se pot scrie pagini întregi despre “Vedete”, “Pre-coordonare” sau “Post-coordonare”, “Echivalențe” sau despre relațiile dintre “Termen Generic/Termen Exclus/Termen Asociat/Termen Specific, etc.”

Limbajul documentar descifrează cu ușurință subiectul, venind rapid în ajutorul căutării și găsirii informației. El răspunde ambiguităților limbajului natural, permițând evitarea capcanelor acestuia: sinonimia și polisemia. Limbajele documentare sunt limbaje artificiale. Ele prezintă o mulțime de termeni legați între ei prin relații analitice sau sintactice permițând legătura între conceptele documentului. Ele dețin instrumente de analiză speciale pentru tratarea informației.

Avem trei mari limbaje documentare: Clasificările, Listele de autoritate sau Listele vedetelor de subiect și Tezaurul.

Clasificările (Dewey, CZU) sunt limbaje cu structură ierarhică

Listele vedetelor de subiect RAMEAU și Tezaurerele au o structură combinatorică

Clasificările și listele cu vedete de subiect sunt limbaje pre-coordonate
Tezaurul are un limbaj post-coordonat

Clasificarea zecimală universală este un limbaj artificial în care cunoștințele umane sunt împărțite în 10 clase. Aceste clase sunt la rândul lor subdivizate, încât cunoștințele umane sunt reprezentate ierarhic, merg de la general la particular prin cifre, grupe de cifre și combinații ale acestora, pentru descrierea subiectelor documentelor.

Tocmai pentru că CZU cuprinde toate cunoștințele umane din toate domeniile și toate timpurile, ne ajută să identificăm și să regăsim rapid și eficient documentele dintr-o bibliotecă.

Clasificarea este un limbaj documentar cu structură ierarhică sau arborescentă (ca un arbore), noțiunea fiind determinată de clase, subclase, diviziuni. Indexarea este de tip sistematic, în cod alfabetic, numeric sau alfanumeric. Vorbind prin comparație, putem spune că în timp ce CZU dispersează documentele și subiectele, așezându-le pe discipline/domenii, Listele de autoritate adună subiectele, dar dispersează disciplinele/domeniile. De exemplu în CZU cuvântul “aur” îl găsim în chimie, mineralogie, bijuterie, numismatică, geologie, etc. De aceea clasificările apelează la indexuri alfabetice. În listele de autoritate toate documentele care au cuvântul “aur” sunt strânse la un loc, în schimb el este izolat de alte metale prețioase... Iar listele de autoritate trebuie să apeleze la trimeri.

Se mai spune că CZU prin claritatea notării oferă lizibilitate indicilor; iar precizia notării este realizată cu indici complecși.

Se vorbește despre o rigiditate, o schemă fixă a CZU, care nu ține pasul cu dezvoltarea rapidă, neuniformă și greu de prevăzut a științei și tehnicii. De asemenea, se vorbește despre deficiența de intercalare a grupelor 63-Agricultură, 64-Economie casnică, 65-Organizare între 62-Inginerie și 66-Tehnologie chimică.

Se întâlnesc în cadrul CZU corelări redundante sau clasificări trunchiate.

Sistem perfect de indexare nu există, dar aplicabilitatea CZU este mare, iar caracterul permanent deschis îi permite să includă domenii care încă nu există, tocmai datorită caracterului infinit al numerelor.

CZU permite în cel mai mare grad o clasificare arborescentă infinită.

Datorită cifrelor din CZU au fost eliminate multe din ambiguitățile

limbajului natural.

CZU se prezintă sub forma unui cod internațional, limbaj convențional (cifre arabe de la 0 la 9; cifrele arabe sunt ușor de recunoscut indiferent de limba utilizatorului, semnificația cifrelor fiind dată de limba utilizatorului CZU). Structurarea sa în clase, diviziuni, subdiviziuni, relația, indicii auxiliari comuni, indicii analitici îi conferă CZU flexibilitate, suplețe, iar ideea de universalitate, structura ierarhică și independența lingvistică fac din CZU un sistem de clasificare deosebit.

RAMEAU

Inițial a fost LAMECH-*Liste d'autorit -matiere encyclopédique, collective et hi rarchis e*. LAMECH a constituit matricea a ceea ce avea să devină RAMEAU- *Répertoire d'autorit -matiere encyclopédique et alphab tique unifi *, inspir ndu-se din RVM Laval, aceasta la r ndul ei fiind copia LCSH-Biblioteca Congresului din Washington.

După modelul LCSH, limbajul RAMEAU prezintă o structură cu trei nivele care îl fac bogat  i în acela i timp complex.

1. La **nivelul terminologic** - termenii reținuți, adică vedetele împreună cu termenii exclu i - RAMEAU este un limbaj controlat. Obiectivul este de a deveni un limbaj omogen  i univoc în care o vedet =un concept  i un concept=o vedetă multiplic nd/sporind punctele de acces ai termenilor reținuți, plec nd de la termenii exclu i.

2. La **nivelul semantic** - relațiile dintre termenii generici (TG), specifici (TS)  i asocia i (TA) - RAMEAU este un limbaj ierarhizat la fel ca un tezaur. Obiectivul este de a permite navigarea/deplasarea între termenii reținuți (vedete) pentru a mări/cre te (termenii generici), pentru a separa (termenii specifici) sau pentru a reorienta căutarea (termenii asocia i).

3. La **nivelul sintaxei** - vedetele împreună cu subdiviziunile - RAMEAU este un limbaj pre-coordonat care func ioneaz  după reguli precise. Obiectivul este de a permite alături de căutarea prin cuvinte, o căutare utilă prin răsfoirea indexului pentru descoperirea diferitelor fa ete ale subiectului analizat. De exemplu pentru o țară, aspectul geografic, istoric, politic, economic, social, etc. pentru a-l situa geografic  i cronologic, iar pentru precizarea tipului de document vom avea dic ionare, bibliografii, atlase, etc.

Prin explica ia celor trei nivele se poate vedea clar că RAMEAU este  i nu este un tezaur.

De asemenea este foarte important de reținut că se poate concepe un vocabular controlat care nu este nici ierarhizat (nivelul semantic), nici pre-coordonat (nivelul sintactic). Dar ierarhizarea  i pre-coordonarea implică

obligatoriu existența prealabilă a unui vocabular controlat.

Așadar nivelul terminologic – vedete + termeni excluși – constituie nucleul fundamental, iar pentru căutarea concretă, acest nivel este cel mai important:

1. Nivelul terminologic permite utilizatorului accesul direct la informația dorită.
2. Nivelul terminologic comandă accesul la celelalte două nivele ale limbajului RAMEAU.,

Listele de vedete de subiect – Limbaj cu structură analitică apărut la începutul secolului al XX-lea, cunoaște o mare dezvoltare în ultimul timp.

Listele vedetelor de subiect dețin limbajul cel mai apropiat de limbajul natural, vedetele de subiect oferă o mare suplețe, ușurință de punere la zi în sistem automatizat, indexarea este fină, se utilizează în biblioteci mari, enciclopedice sau centre documentare.

În schimb fișierul pe subiecte este foarte încărcat, se observă lipsa ierarhizării, căutarea este dificilă, lipsa unei clasificări posibile, realizarea este greoaie, cu o sintaxă complicată, rezervată profesioniștilor.

Diferența între tezaur și lista de autoritate, puțin perceptibilă la nivel structural, este cu mult mai sesizabilă la nivelul funcționării lor.

Lista vedetelor de subiect și Tezaurul prezintă o indexare analitică sau alfabetică, iar structura limbajului este analitică sau combinatorie

Conceptele sunt juxtapuse după o logică convențională, ordinea alfabetică. Aici nu este un arbore, ci sunt cercuri independente: Istorie, Transilvania, Vânătoare, etc. Indexarea se face cu un concept sau mai multe concepte.

Limbajele documentare sunt pre-coordonate și post-coordonate.

Atât Clasificarea cât și Lista vedetelor de subiect (RAMEAU) sunt limbaje pre-coordonate. Un exemplu: Istoria cinematografului în România între 1950-1989.

Vom avea în CZU: 791.43(498)“1950/1989“, iar RAMEAU: *Cinema □ România □ 1950/1989*

Tezaurul folosește post-coordonarea: *România și 1950/1989 și Cinema*

Pre-coordonarea și post-coordonarea sunt două modalități opuse de organizare și utilizare a limbajelor de documentare.

În limbajele pre-coordonate se aleg termenii de indexare care sunt de multe ori cuvinte sau indicii/particularități precise pentru o noțiune: indicii CZU și vedetele de subiect RAMEAU. Cu aceste limbaje, CZU și RAMEAU, coordonarea între conceptele care formează subiectul se face în momentul indexării, înaintea stocării.

În limbajele post-coordonate, Tezaur, noțiunile sunt reduse la elementele constitutive cele mai simple, iar mai mulți descriptori exprimă/redau subiectul. Coordonarea între concepte se face în momentul căutării documentare.

Tezaurul este adoptat mai ales de bibliotecile de specialitate, pentru sectoare mult mai restrânse. Chiar se vorbește în lumea lingviștilor de tezaurul terminologic, care a dus de la o documentare furnizoare de texte la o tehnică documentară, care să ajute la o reprezentare a cunoștințelor. Se observă că problemele care se ridică în terminologie, ținând cont de schimbările științifice sunt asemănătoare celor întâlnite în biblioteconomie.

Structura: Descriptori (termeni reținuți), Non-descriptori (termeni înlăturați) și relațiile dintre ei, de echivalență, ierarhice și asociative.

Funcția primordială: reprezentarea relațiilor dintre concepte sau dintre descriptori.

Tezaurul are scurte “note de aplicare“ (NA), care precizează modalitățile de folosire ale descriptorului și sunt folosite pentru evitarea ambiguității polisemiei.

De ex.: Memorie (NA) Informatică sau Memorie (NA) Psihologie

Tezaurul este compatibil cu limbajele documentare. Are mare suplețe, indexare în profunzime, ierarhizare, se adaptează informatizării, poate fi specializat, cu ușurință pe domenii, este foarte folosit în biblioteci cu specific, în centrele de documentare, este un limbaj post-coordonat. S-a observat lipsa lui în fișiere manuale; de asemenea nu este posibilă clasificarea la un tezaur.

LISTĂ DE TERMENI

Calificativul

Este elementul vedetei (uneori și elementul termenului exclus) care ajută la identificare în cazul omonimiei și polisemiei. Locul lui este în paranteză, la sfârșitul vedetei la care ne referim.

Cuvânt cheie

Cuvânt ales fie din titlu, fie din textul unui document, din necesitate de cercetare documentară, pentru a caracteriza conținutul; cuvintele cheie sunt extrase din limbajul natural.

Descriptor

Vezi Vedetă

Non-descriptor

Vezi Termen exclus

Descriptor

Termen sau simbol formulat sau omologat într-un tezaur și utilizat

pentru a reprezenta, fără ambiguități, noțiunile conținute în documente și în cerințele cercetării documentare. În sens larg, orice termen al unuia sau al mai multor elemente care fac indexarea unui document la nivelul conceptului (NU al cuvântului). În principiu, descriptorii sunt în ordine alfabetică, uneori apar sub forma unei liste care permite permutarea. Descriptorii sunt legați între ei prin relații ierarhice (termeni generici și termeni specific) sau relații asociative.

Formă

Natura și prezentarea materială a documentului

Dicționare, Lucrări ilustrate...

Formă exclusă

Vezi Termen exclus

Formă reținută

Vezi Vedetă

Indexare

Reprezentarea prin elementele limbajului documentar a noțiunilor care rezultă în urma analizei unui document în vederea ușurării căutării.

Indexare alfabetică

Transpunerea în cuvinte cheie a unui document într-un limbaj de indexare, utilizând cuvintele din limbajul natural și prezentând vedetele de subiect în ordine alfabetică.

Indexare analitică

Indexare alfabetică, care contrar indexării sistematice, este caracterizată prin precizia termenilor; prezintă aceeași specificitate (adică, caracteristici/particularități) pe care o au cuvintele cheie extrase din document. Indexarea RAMEAU.

Indexare sistematică

Transcrierea cuvintelor cheie într-un limbaj documentar, folosind un sistem de notații simbolice pentru (toate) domeniile cunoașterii. Subiectul degajat este notat cu cifre. Indexare proprie clasificării.

Intrare

Vezi Vedeta de subiect

Intrare vedetă (Vedeta principală)

Primul element al unei vedete de subiect construite. Ea exprimă esențialul subiectului.

Inversiunea

Operație care permite situarea ca prim element al unei vedete, termenul semnificativ.

Limbajul documentar

Este limbajul artificial format din noțiuni și relațiile dintre acestea, destinat, într-un sistem documentar, la formalizarea datelor conținute în documente și în cererile utilizatorilor.

Este limbajul controlat utilizat pentru a codifica conținutul unui document. Sunt două tipuri de limbaje documentare:

1. limbaje cu structură ierarhică – clasificarea, care utilizează indici simbolici;
2. limbaje cu structură combinatorică – tezaur sau lista de autoritate, care utilizează cuvintele limbajului natural.

Lista de autoritate

Este vorba de lista de vedete și termeni excluși legați între ei prin relații semantice, elaborată și dezvoltată treptat după nevoile bibliotecilor care o utilizează. Ea este în general enciclopedică.

Non-descriptor

Vezi termen exclus

Notă de aplicare

Definește semnificația precisă a unei vedete și/sau îi precizează utilizarea.

Notă de orientare

Vezi Trimitere generală de orientare

Notiță de autoritate de subiect

Permite administrarea punctelor de acces pentru notițele bibliografice. Este formată dintr-o vedetă(sau forma reținută), din termen(i) exclus(și) și relația semantică. Ea conține uneori note de aplicare ca să precizeze și să justifice forma reținută și utilizarea ei.

Pre-coordonare

În limbajele pre-coordonate se aleg termenii de indexare care sunt de multe ori cuvinte sau particularități precise pentru o noțiune – indicii CZU sau vedete de subiect RAMEAU. Cu aceste limbaje pre-coordonate(CZU, RAMEAU), coordonarea între conceptele care formează subiectul se face în momentul indexării, înaintea stocării.

Post-coordonare

În limbajele post-coordonate(tezaurul) noțiunile sunt reduse la elementele constitutive cele mai simple, iar mai mulți descriptori exprimă/redau subiectul. Coordonarea între concepte se face în momentul căutării.

Relația asociativă

Relația care leagă două vedete al căror sens este apropiat. Această relație nu este nici o relație ierarhică, nici o relație de sinonimie. Termenii

legați prin această relație se numesc termeni asociați (TA).

Relația de sinonimie

Relația dintre o vedetă și un termen exclus.

Relația ierarhică

Relația care leagă două vedete dintre care una exprimă o noțiune mai generală (termen generic TG) și cealaltă o noțiune mai specifică (termen specific TS).

Relația semantică

Relație între vedete determinate de semnificația/sensul lor.

Sintaxa

Reguli de construire a vedetelor de subiect

Sub-vedeta

Partea/Secțiunea (element secundar) unei vedete, subordonată unui element plasat în frunte. Să nu se confunde cu subdiviziunea. Sub-vedetele se regăsesc mai ales în vedetele de colectivități

De ex.: România. Camera Deputaților

România. Senat (1929/...)

Subdiviziunea (Vedeta Secundară)

Vedeta plasată după intrarea vedetă. Este delimitată de intrarea-vedetă, aducând precizări:

- pentru subiect și avem de-a face cu subdiviziunea de subiect;
- pentru loc - subdiviziunea geografică;
- pentru timp - subdiviziunea cronologică;
- pentru forma documentului - subdiviziunea de formă.

Subdiviziuni specifice

Subdiviziuni proprii uneia sau mai multor intrări vedete

Subdiviziuni flotante/mobile

Subdiviziuni care se aplică mai multor categorii de vedete. Sunt utilizate ca subdiviziuni și intrări-vedetă. Acestea sunt extensii ale vedetei principale. Utilizarea lor permite utilizatorului o mai mare precizie în căutarea documentelor în baza date.

Termen exclus (UP)

Cuvânt sau grup de cuvinte pe care nu le folosim la indexare. El face obiectul unei trimiteri de echivalență sau la o trimitere generală de echivalență. Poate fi un sinonim, o prescurtare sau o variantă ortografică a conceptului reținut ca vedetă. Ex.: Închisoare și UP=Utilizat Pentru (termen exclus) Temniță sau Pușcărie.

Termen reținut

Vezi Vedeta

Tezaur

Lista originală a descriptorilor și non-descriptorilor care se supun unor reguli terminologice proprii și care sunt legați între ei prin relații semantice. Tezaurul este un instrument care permite traducerea în termenii indexării sau în termenii căutării unui concept, înaintea sau la ieșirea dintr-un sistem documentar dat. Un tezaur este constituit dintr-un ansamblu de termeni (descriptori sau non descriptori) și relațiile care precizează spațiul lor semantic. Tezaurul este un limbaj documentar post-coordonat, cu structură combinatorie, care servește indexării documentelor și controlului căutărilor după descriptori.

Trimitere de echivalență

Răspuns la o cerere formulată de un termen exclus, semnalând sinonimul sau cvasi-sinonimul reținut.

Trimitere de orientare

Vezi Trimitere generală de orientare

Trimitere generală de orientare

Plecând de la o vedetă, această trimitere ne orientează către un ansamblu de termeni utilizabili/întrebuințați pentru indexare

Vedeta

Forma reținută a notiței de autoritate. Aleasă dintr-un ansamblu de termeni echivalenți, ea reprezintă o noțiune sau o entitate.

Vedeta de autoritate

Vezi Vedeta

Vedetă de subiect

Vedeta care prezintă subiectul sau subiectele conținute într-un document.

Vedeta de subiect construită

Intrarea vedetă urmată de una sau mai multe subdiviziuni, aranjate după sintaxă. Ea figurează în lista de autoritate.

Vedeta de subiect de autoritate

Vezi Vedeta

Vedetele Multiple

Vedetele se numesc multiple atunci când pot fi completate de un adjectiv a cărui structură și formă sunt precizate în lista de autoritate. Aceste adjective pot fi etnice, de religie, de civilizație, de limbă, de perioadă, de naționalitate.

145 DE ANI DE EXISTENȚĂ A BIBLIOTECII MILITARE NAȚIONALE

La 25 mai 2005, Biblioteca Militară Națională, cea mai veche instituție de cultură a Armatei Române, a sărbătorit 145 de ani de la înființare. Cu această ocazie solemnă, a fost editată lucrarea “Biblioteca Militară Națională, 1860–2005. Istorie și actualitate” (București, Editura Militară, 2005. 212 p.), care cuprinde documente privind înființarea primelor biblioteci militare românești și istoricul Bibliotecii Militare Naționale precum și articole și materiale apărute în presa vremii și în publicații contemporane nouă.

Regulamentele Organice ale principatelor Moldova și Țara Românească prevedeau organizarea unor biblioteci centrale, la Iași și București. De asemenea, prevedeau reînființarea armatelor « pământenești », însă nu se refereau în nici un fel la înființarea unor biblioteci militare.

Într-o scrisoare adresată prietenului său Ion Ghica, aflat la Iași, în 1842, Nicolae Bălcescu sugerează înființarea unei biblioteci militare, în sensul mai restrâns de publicare a unei colecții de lucrări și tratate cu tematică militară.

În Moldova, prințul Dimitrie Sturdza, comandantul Oștirii, fiul domnitorului Mihail Sturdza, a fost primul ofițer superior român care a exprimat necesitatea constituirii unei biblioteci militare pentru formarea și perfecționarea ofițerilor. El a înființat la Iași, în anul 1846, prima bibliotecă militară românească. Regulamentul și catalogul cărților existente au fost redactate în limbile română și franceză.

În Țara Românească, colonelul Ioan Emanoil Florescu, comandantul Școlii de ofițeri din București, a donat un glob pământesc și « câteva uvraje » pentru înființarea unei biblioteci militare, în anul 1852. Principele Barbu Știrbei, aflând de această donație, a poruncit să fie deschisă o carte a donatorilor și numele acestora să fie publicate, pentru ca exemplul lor să fie urmat și de alți intelectuali români.

După Unirea Principatelor, în cadrul reformelor instituționale care au marcat Unirea Principatelor Unite, înainte de unificarea celor două armate, generalul Ioan Emanoil Florescu, ministrul de război în guvernul de la București, a dat Porunca de Zi nr. 93, din 25 mai 1860, prin care se înființa Biblioteca Ministerului de Război. Din textul oficial, reieșea că, până la înființarea unui muzeu militar și a arhivelor militare, biblioteca va păstra specimene de arme, de uniforme și documente arhivistice privind istoria militară românească.

În Bugetul Ministerului de Război pe anul 1860, a fost aprobată suma de 40.000 lei pentru cumpărarea de cărți și publicații periodice.

Primul catalog tipărit al Bibliotecii Ministerului de Război a fost publicat în 1867, anul înființării Bibliotecii Academiei Române.

Biblioteca a funcționat de-a lungul timpului în diferite structuri din conducerea Ministerului de Război, cum ar fi Depozitul de Război, în perioada 1875-1882. În 1877, a fost publicat Catalogul Bibliotecii Depozitului de Război.

În anul 1882, deoarece România devenise regat, a fost adoptat modelul german de organizare a ministerului, cu ministru civil, armata fiind condusă efectiv de Șeful Marelui Stat Major. Biblioteca va fi cunoscută de atunci sub numele de Biblioteca Marelui Stat Major.

Cu ocazia inspecției generale a anului 1883, generalul Heraclie Arion, șeful comisiei de inspecție, a analizat, printre altele, situația și perspectivele bibliotecii, ajungând la concluzia că : « deși biblioteca s-a alimentat și anul acesta cu câteva uvraje (lucrări) importante, cu colecțiunea publicațiilor periodice, este departe de a corespunde scopului pentru care este înființată ». Comisia propunea îmbunătățirea catalogului și a modului de aranjare a cărților și încheia cu o sugestie : « Este nevoie a avea la bibliotecă o persoană cu cunoștințe literare militare întinse și care să posede și limbile națiunilor vecine, astfel ca să poată traduce punctele însemnate din publicațiunile militare oficiale ale acestor țări. Un vechi militar sau un om cu amorul științei ar aduce mari servicii, căutând și publicând părți din vechea noastră istorie militară ».

Căutând omul potrivit, însuși primul ministru al României, Ion C. Brătianu, care deținea în acel moment și portofoliul Ministerului de Război, se oprește la personalitatea lui Nicolae Densușianu și prezintă un raport în acest sens regelui Carol I. În Înaltul Decret Regal nr. 1059, din 27 martie 1884, acesta este numit bibliotecar și translator al Marelui Stat Major, precizându-se că “a fost bibliotecar al Academiei Române“ și că “îndeplinește toate condițiunile pentru a ocupa o asemenea funcție“.

În cei 27 de ani în care a fost bibliotecar, Nicolae Densușianu a elaborat două regulamente ale Bibliotecii Marelui Stat Major, unul în 1885 și celălalt în 1897. Aceste regulamente au constituit modele pentru redactarea regulamentelor bibliotecilor militare de regiment din întreaga armată română, care erau aproape 100 înaintea Primului Război Mondial. În anul 1898, apare a treia și cea mai completă ediție a catalogului tipărit al Bibliotecii, cuprinzând circa 5000 de titluri cu lucrări de specialitate.

Tot Nicolae Densușianu a introdus în Biblioteca Ministerului de Război catalogul “pe bilete mobile“, adică fișierul devenit clasic până la introducerea fișierelor informatizate, precum și aranjarea publicațiilor după modelul clasificării zecimale propuse de bibliotecarul american Melvil Dewey.

Biblioteca Marelui Stat Major a fost utilizată și de profesorii și ofițerii cursanți ai Școlii Superioare de Război, deschizând astfel drumul pentru constituirea Bibliotecii actualei Universității Naționale de Apărare.

La moartea lui Nicolae Densușianu în 1911, activitatea sa a fost continuată de cărturarul ardelean Ioan Strișca, fost ofițer în armata austro-ungară, apoi în armata română, bun cunoscător al limbilor germană, franceză și maghiară.

În timpul Primului Război Mondial, colecțiile Bibliotecii au fost evacuate împreună cu Marele Stat Major, la Iași,

În anul 1929, au mai fost elaborate niște instrucțiuni provizorii privind funcționarea Bibliotecii Marelui Stat Major.

În 1944, hărțile militare necesare pentru operațiunile armatelor ruse și române din Ungaria, Cehoslovacia și Austria au fost luate din colecțiile Bibliotecii Ministerului de Război de la București.

După 1945, prin procesul de “democratizare” a armatei, multe din colecțiile bibliotecilor militare au fost epurate sau distruse, uneori sub directa coordonare a consilierilor sovietici.

În 1948, biblioteca a fost trecută în structura Casei Centrale a Armatei, fiind cunoscută sub denumirea de Biblioteca CCA . De-abia în 1968, a revenit la funcția sa inițială sub numele de Biblioteca Centrală a Ministerului Forțelor Armate. În 1973, denumirea a fost schimbată în Biblioteca Centrală a Ministerului Apărării Naționale.

Din 1995, se numește Biblioteca Militară Națională.

În evoluția sa istorică, biblioteca a acumulat un valoros fond de carte și colecții de periodice de profil, bazându-se pe finanțări ale Ministerului Apărării Naționale, pe donații ale cadrelor militare și ale unor personalități ale științei și culturii românești, pe schimburi interbibliotecare și internaționale. Colecțiile bibliotecii cuprind lucrări despre istoria militară universală și românească, despre teoria, știința și arta militară, tehnica militară, medicina militară, domeniile conexe ale apărării și securității, numeroase lucrări de referință, de cultură generală și de literatură beletristică.

Atât prin structura colecțiilor, cât și prin serviciile oferite, Biblioteca Militară Națională este o bibliotecă specializată, de importanță națională.

Principalele instituții beneficiare sunt Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Administrației și Internelor, Colegiul Național de Apărare, Comisiile de Apărare, Ordine Publică și Justiție ale celor două Camere ale Parlamentului, alte instituții și persoane interesate de domeniile apărării naționale și securității naționale și internaționale.

Prof. dr. Constantin-Mihail Popescu
Biblioteca Militară Națională

CATALOGUL COLECTIV NAȚIONAL AL CĂRȚILOR STRĂINE INTRATE ÎN BIBLIOTECILE DIN ROMÂNIA

Dorința de informare, apărută la om încă din cele mai vechi timpuri, amplificată pe măsura lărgirii producției materiale și spirituale, devine azi, datorită dezvoltării și diversificării fără precedent a științei și tehnicii, a culturii în general, datorită cooperării tot mai largi între toate țările lumii, una dintre preocupările de căpetenie ale omenirii.

Dezvoltarea informării – a mijloacelor, instrumentelor și metodelor de informare – preocupă cercuri tot mai largi, reclamă organisme din ce în ce mai organizate.

De aceea astăzi, menirea unei biblioteci și mai ales a bibliotecilor

naționale, în afară de a păstra un tezaur de cunoștințe și a-l pune la îndemâna celor dornici de studiu, este și aceea de a crea instrumente de informare și documentare variate și eficiente. Un rol de o deosebită importanță, atât pe plan național cât și pe plan internațional, revine cataloagelor colective de carte sau de periodice, naționale, regionale, locale cu caracter general sau special.

Cataloagele colective sunt instrumente de informare bibliografică centralizate, care acumulează o evidență pe cât posibil completă a categoriilor de publicații existente în biblioteci de pe un teritoriu determinat sau cu un profil special. Ele sunt întocmite cu scopul principal de a înlesni și a urgenta contactul beneficiarilor cu publicațiile de care au nevoie.

O altă definiție, mai simplificată, a cataloagelor colective este aceea dată de K. Larsen și anume: “Catalogul colectiv este acel catalog care înregistrează într-o singură și aceeași ordine de clasare, totalitatea sau o parte din colecțiile a două sau mai multe biblioteci”.

Cu toate că primele încercări de alcătuire a unor cataloage colective s-au făcut în sec. XIV-lea în Anglia, accepția modernă a noțiunii de catalog colectiv, apare în sec. XIX, ca urmare a activității unor biblioteci și a unor personalități culturale și politice din acel timp.

Primul catalog colectiv modern a fost organizat în Prusia și a cuprins colecțiile bibliotecii de stat prusace precum și colecțiile a încă zece biblioteci universitare. Acest catalog, sub denumirea de “Gesamtkatalog der Preussischen Bibliotheken” are 14 volume și a apărut timp de 100 de ani. Au urmat Anglia, Franța, Elveția, Italia, SUA, Rusia, țări cu vechi tradiții în domeniul cataloagelor colective naționale.

În România putem aminti “Catalogul revistelor științifice și medicale din Cluj” apărut în 1926 sub conducerea lui Racoviță, “Indexul periodicelor medicale existente în bibliotecile din București”, tipărit sub îngrijirea lui Simion Tovuș în 1927 ca și “Catalogul revistelor periodice științifice ce se găsesc în bibliotecile din București” alcătuit de Șt. Vancov în 1932.

După război, în 1954, Biblioteca Academiei a întocmit “Repertoriul general al periodicelor științifice și tehnice străine aflate în bibliotecile din țară”. Nu s-au editat decât cataloage în domeniul medicinei și al chimiei. În 1949, Biblioteca Universitară din Iași a alcătuit un catalog special al publicațiilor de matematică și chimie. În 1957, Biblioteca Universitară Cluj

a tipărit "Catalogul colectiv al revistelor științifice străine intrate în bibliotecile din Cluj".

La 10 februarie 1956, Biblioteca Națională a României (cu vechea denumire Biblioteca Centrală de Stat) a preluat funcția de Centru Național al Catalogului Colectiv. Astfel s-au pus bazele unui catalog de tip național, fără delimitare în timp, la care să colaboreze bibliotecile din întreaga țară, indiferent de profilul și rețeaua din care fac parte, care să cuprindă totalitatea domeniilor de cunoștințe și să includă integral fondurile bibliotecilor colaboratoare, exceptând fondurile Colecțiilor Speciale. Astfel a luat ființă, începând din 1957 și respectiv 1958 "Catalogul cărților străine intrate în bibliotecile din România" și "Repertoriul periodicelor străine intrate în bibliotecile din România", publicații realizate și astăzi de Serviciul Cataloge Colective al Bibliotecii Naționale a României.

Metodele de lucru pentru organizarea cataloagelor colective au fost mai multe, literatura de specialitate menționând trei metode și anume: metoda lanțului circular, metoda de comparare a fișelor și metoda raportării, care este cea mai cunoscută și pe care o folosim și noi.

Această metodă constă în trimiterea informațiilor bibliografice de către bibliotecile colaboratoare Serviciului Cataloge Colective din Biblioteca Națională. Această metodă permite utilizarea catalogului colectiv de la început și în tot timpul întocmirii lui și se pot insera fără dificultate fonduri eterogene. Metoda se bazează aproape exclusiv pe capacitatea de organizare a Serviciului Cataloge Colective, care trebuie să trieze, să claseze și să prelucreze un număr mare de informații bibliografice. Fiind totuși metoda cea mai simplă și cea mai directă, ea a fost adoptată aproape pretutindeni, putându-se vorbi de o universalitate a ei.

Cataloagele colective sunt împărțite în două categorii principale: cataloage colective generale și cataloage colective speciale.

Cataloagele colective generale inserează publicațiile fără delimitări în timp sau conținut. Pe baza criteriului geografic, adică după teritoriul pe care se găsesc bibliotecile participante, ele pot fi de tip local, național și internațional.

Cataloagele colective speciale inserează numai anumite categorii și genuri de publicații (periodice, incunabule etc) sau domenii de cercetare (matematică, muzică, arheologie etc.)

Biblioteca Națională a României, prin funcția pe care o deține,

elaborează “Catalogul național al cărților străine din România“ cu apariție trimestrială și “Repertoriul național al periodicelor străine din România“ cu apariție anuală.

Catagoalele sunt structurate pe grupe de CZU, iar în cadrul fiecărei divizionare informațiile bibliografice sunt ordonate alfabetic. Lucrările sunt prevăzute cu indexuri de nume și titluri la Catalogul de carte și index de titluri la Repertoriu. La acestea se adaugă Lista indicativelor bibliotecilor colaboratoare (lista siglelor) și cuprinsul, care reprezintă lista divizionarelor CZU. Catalogul de carte cuprinde între 20-25.000 titluri anual, iar repertoriul între 6-7.000 titluri anual. Bibliotecile colaboratoare sunt în număr de aproximativ 200 – biblioteci academice, universitare, județene, biblioteci de specialitate sau a unor instituții cu caracter național.

Catagoalele sunt realizate în sistem automatizat, folosind sistemul TINLIB. Acesta are o serie de câmpuri care permit descrierea completă a unei publicații, conform normelor ISBD precum și facilități de regăsire a informațiilor necesare.

În cazul periodicelor sunt două operații de bază: completarea bazei de date cu titlurile noi și actualizarea celor existente. Actualizarea constă în adăugarea anului de apariție și/sau a deținătorului.

Lista deținătorilor este actualizată la fiecare număr al publicațiilor, prin adăugarea de noi biblioteci sau prin eliminarea celor care nu au trimis informații pentru numărul respectiv al repertoriului. Menținerea legăturilor profesionale cu bibliotecile colaboratoare intră în atribuțiunile serviciului nostru.

Operațiile de înregistrare a informațiilor bibliografice în baza de date a cataloagelor colective sunt complexe, constând în uniformizarea descrierii bibliografice prin aplicarea normelor ISBD, transliterarea din limbile slave și greacă după normele ISO, verificarea clasificărilor, a datelor de editare, a ISBN-urilor și ISSN-urilor, eliminarea dubletelor și alte operații.

Cantitatea mare de informații, varietatea limbilor publicațiilor care fac obiectul cataloagelor precum și diversitatea domeniilor necesită din partea celor ce lucrează la întocmirea acestor instrumente de lucru studii superioare adecvate, atenție și experiență în munca de bibliotecă precum și o permanentă muncă de documentare.

Marina-Ruxandra Iliescu
Șef Serviciu Cataloage Colective

BIBLIOGRAFIA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ. PUBLICAȚII SERIALE

Una din funcțiile Bibliotecii Naționale a României este aceea de agenție bibliografică națională. Conform Unesco agenția bibliografică națională are ca principală sarcină: elaborarea de înregistrări bibliografice autorizate și comprehensive pentru fiecare publicație apărută în țară, înregistrări conforme cu standardele bibliografice acceptate, publicarea acestor înregistrări cu un decalaj cât mai mic posibil, în cadrul bibliografiei naționale. Se realizează astfel controlul bibliografic național, parte integrantă a controlului bibliografic universal. Modelul preconizat de Unesco pentru o agenție națională ar fi următorul: o singură agenție, cu un mandat național, care se poate sprijini pe resursele tehnice și de personal ale bibliotecii naționale a cărei parte integrantă este, cu acces direct la publicațiile curente, ca rezultat al legii depozitului legal.

Ca Agenție Bibliografică Națională, Biblioteca Națională are misiunea, printre altele, de a elabora bibliografia națională.

În România, din 1952, Camera Cărții începe să publice "Buletinul bibliografic. Cărți, albume, plicuri, pliante", ca instrument de evidență și înregistrare a publicațiilor apărute pe teritoriul țării. Începând din 1953 publică și cea de a doua serie "Buletinul Bibliografic. Articole și recenzii din presă".

Din ianuarie 1957 Biblioteca Centrală de Stat, ca bibliotecă națională, a preluat atribuțiile Camerei Cărții, devenind depozit legal central și centru al bibliografiei naționale curente. În cadrul Bibliotecii Naționale se realizează bibliografia națională curentă. De elaborarea bibliografiei naționale retrospective se ocupă Biblioteca Academiei Române.

Potrivit normelor ISBD, categoriile de publicații care intră în bibliografia națională sunt următoarele:

- publicații monografice (cărți, broșuri)
- publicații seriale (ziare, reviste)
- muzică tipărită (partituri)
- documente audio-video (discuri, casete, diapozitive)
- documente cartografice (hărți, atlase, globuri)
- documente non-carte (stampe, gravuri, desene)

Descrierile bibliografice ale acestor documente sunt conforme cu normele internaționale: ISBD(M), ISBD(CR), ISBD(NB), în funcție de tipul documentului. Ca sistem de clasificare a descrierilor bibliografice în Biblioteca Națională a României se folosește sistemul CZU (Clasificarea Zecimală Universală).

Fiecare categorie de publicații menționată mai sus face obiectul unei serii a bibliografiei naționale române. Aceste serii sunt:

- "Cărți, albume, hărți" (apare din anul 1952, având o periodicitate bilunară)

- "Publicații seriale" (apare din anul 1992, având o periodicitate anuală)

- "Note muzicale. Discuri" (apare din anul 1968, având o periodicitate trimestrială)

- "Teze de doctorat" (apare din anul 1995, având o periodicitate anuală)

- "Românica" (apare din anul 1990, având o periodicitate anuală)

Din anul 1992 Bibliografia națională română s-a îmbogățit cu o nouă serie, aceea a publicațiilor seriale. Apariția unui număr foarte mare de publicații seriale la începutul anilor 90 a condus la necesitatea unei înregistrări riguroase a acestora și implicit la apariția seriei "Publicații seriale" a bibliografiei naționale.

Numărul mare de publicații periodice, a căror dinamică este bine cunoscută, a devenit din ce în ce mai greu de urmărit. Multe titluri dispar doar după câteva apariții, altele reapar după o întrerupere ce poate varia de la câteva luni la ani buni. Cea mai importantă și mai des întâlnită modificare este aceea ce survine în privința titlului. Conform normelor internaționale o modificare a titlului publicației atrage după sine o altă descriere bibliografică a acesteia. Toate aceste modificări, și multe altele, sunt urmărite prin controlul bibliografic național și evidențiate în bibliografia națională.

Lucrarea se elaborează, pe baza existentului de titluri din depozitul legal al Bibliotecii Naționale. O altă sursă de informare demnă de semnalat este Centrul Național ISSN din cadrul Bibliotecii Naționale a României, care ne pune la dispoziție datele furnizate de editorii care solicită numere standard internaționale pentru publicații seriale. La rândul nostru, punem la dispoziția Centrului date despre publicațiile ce nu se află în baza lor de date.

Lucrarea se realizează prin introducerea datelor bibliografice ale fiecărei publicații seriale în modulul "Catalogare seriale" din TINLIB, programul informatic al centralizat al Bibliotecii Naționale a României.

Prima apariție a seriei "Publicații seriale" datează din anul 1992, dar

preocupări privind această lucrare au existat încă din anul 1965 și s-au materializat prin fișierele bibliografice de periodice existente în cadrul serviciului Bibliografic.

După experimentul pe care l-a constituit primul număr al publicației, între anii 1994-1995 au apărut trei numere, cuprinzând publicațiile seriale apărute în România între anii 1990-1993, însumând un număr de 3318 înregistrări. În continuare lucrarea a apărut în fiecare an, numărul înregistrărilor fiind în continuă creștere, de la cca. 1500 titluri în 1994 la cca. 2000 titluri în 1998 și la 2100 în 2004.

Lucrarea este structurată conform Clasificării Zecimale Universale. Pentru ușurarea căutărilor, bibliografia are, la început o listă divizionarelor folosite. Sub fiecare divizionară sunt inserate, în ordine alfabetică, publicațiile din respectivul domeniu.

Descrierile bibliografice au fost realizate conform normelor ISBD(CR). Elementele descrierii bibliografice sunt (înșiruirea lor conține și punctuația aferentă):

Titlul propriu-zis : informații la titlu / Mențiuni de responsabilitate. - Mențiuni de ediție. - Anul editorial al primei fascicule, Nr. primei fascicule-Anul editorial al ultimei fascicule, Nr. ultimei fascicule. - Locul de publicare : Numele editurii, anul calendaristic al primei fascicule-Anul calendaristic al ultimei fascicule.

Periodicitate. - Note.

Numărul ISSN = Titlul cheie

Pentru a ușura căutările, lucrarea conține următoarele indexuri: index alfabetic de titluri, index alfabetic al instituțiilor editoare, index alfabetic al redactorilor publicațiilor.

“Bibliografia națională română. Publicații seriale“ constituie un util instrument de lucru, eficient pentru diferite categorii de utilizatori : cercetători, editori, cititori, distribuitori, biblioteci din România și din străinătate, în cadrul schimbului internațional.

Permanenta fluctuație caracteristică acestei categorii de documente (încetări de apariții, schimbări de titluri, fuzionări, scindări, etc.) face cu atât mai necesară existența unui instrument de lucru ca “Bibliografia națională română. Publicații seriale“.

Sanda Ciucur
Șef Serviciu Bibliografia Națională

ASOCIAȚIILE BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA ÎNAINTE DE 1989

Câți dintre noi știm dacă au fost sau nu asociații de bibliotecari înainte de decembrie 1989? Dacă existau, ne întrebăm cum funcționau, care erau problemele pe care le dezbăteau bibliotecarii pe vremea aceea? Pentru că nu am întâlnit nici un material pe această temă, ne-am gândit că fosta directoare a Bibliotecii Naționale până în decembrie 1989, doamna Angela Popescu-Brădiceni poate să ne spună câte ceva despre acest subiect.

Iată ce am aflat:

“Și înainte de 1990 în România a existat o asociație a bibliotecarilor. Din inițiativa profesorului Nicolae Iorga, în perioada interbelică s-a creat o asociație, care însă s-a pierdut pe parcurs. Abia după război, ideea a fost reluată, mai precis în anul 1957.

De data aceasta din inițiativa Direcției Bibliotecilor, care a avut în fruntea ei un om luminat, Ștefan Gruia, căruia i s-a alăturat un grup de 21 de bibliotecari din diferite categorii de biblioteci. Așa a luat ființă Asociația Bibliotecarilor din R.P. Română, care de la început a avut personalitate juridică.

Noua asociație avea menirea să concureze la armonizarea tehnicilor de bibliotecă în diferite categorii de biblioteci și la alinierea lor la standardele internaționale, iar pe de altă parte să participe la viața culturală și științifică internațională.

Da, era vorba de o aliniere la standardele internaționale. O viziune îndrăzneță pentru acele vremuri, dar pentru noi, celor care am dat viața acestei viziuni, ni s-a părut ceva normal.

Iată un exemplu: în anul 1961 U.N.E.S.C.O. a organizat la Paris o Conferință Internațională asupra principiilor de catalogare (încă nu apăruseră norme ISO în domeniu). În vederea dezbaterilor ce urmau să aibă loc la Paris, U.N.E.S.C.O. a transmis statelor membre, inclusiv României, care devenise membru U.N.E.S.C.O. din 1956, o serie de documente de

lucru asupra cărora acestea urmau să se pronunțe. A fost un moment dificil. Cum să te pronunți? Explicația este simplă. Marile biblioteci din România catalogau cărțile după vechi reguli de catalogare, fie franceze, fie germane, fie chiar după cele ale Vaticanului, iar bibliotecile publice după un minimum de tehnică bibliotecară, după regulile sovietice. Documentul UNESCO, care a consemnat cum a votat fiecare țară, cele peste 20 de reguli supuse la vot, poate atesta că delegatul României a fost singurul delegat din țările socialiste care a votat la fel cu sovieticii și americanii și de fapt aceste reguli au avut ca bază normalizarea în domeniul respectiv. Cei mai refractari au fost nemții care au avut parte de luări de cuvânt chiar vehemente. Regulile germane erau mai savante, dar și mai greu de aplicat. Regulile americane și după ele și cele sovietice, erau mai ușor de înțeles și de aplicat.

Referindu-mă la activitatea pe plan intern a Asociației bibliotecarilor, ea a facilitat contactele dintre bibliotecarii din diverse tipuri de biblioteci, întărindu-le spiritul de breasla profesională și le-a oferit cadrul evaluării împreună a problemelor ce se cereau a fi rezolvate la nivelul întregului sistem.

Iată ce probleme erau cu 50 de ani în urmă:

- elaborarea unui manual de tehnică bibliotecară;
- elaborarea unei ediții prescurtate a Clasificării Zecimale Universale;
- elaborarea unor standarde naționale în materie de descriere bibliografică a diferitelor categorii de publicații conform normelor ISO (Organizația Internațională de Standardizare);
- stabilirea în comun a normelor de muncă sau de salarizare.

Pe plan extern, Asociația bibliotecarilor a fost pentru noi pașaportul care ne-a permis să luăm cunoștință de tot ce era nou în domeniu și să ne afirmăm. Susțin acest lucru fără rezerve și îl pot chiar exemplifica. Trebuie reținut că, dacă înainte de război, noutățile într-un domeniu erau aflate din reviste și apoi din cărți, după război erau aflate din documentele de lucru prezentate la congrese, conferințe și reuniunile de experți. Dacă nu am fi participat la Congresele FIAB/IFLA, le-am fi aflat și adoptat cu întârziere. Apoi nu am fi existat pentru lumea bibliotecară din afara țării!

Așa am intrat “prin noi înșine” în Comitetele de conducere ale unor comisii de specialitate ale Federației: comisiile de bibliografie, de publicații oficiale și schimb internațional de publicații. “Prin noi înșine” pentru că și în IFLA/FIAB, ca și în alte organizații internaționale, naționale sau locale, pentru a ajunge în conducere trebuie să fi propus și susținut de

cineva, arareori numai meritul contează. Ori în cazul nostru, care nu acceptasem să fim reprezentați prin mai marii lumii, era de la sine înțeles că URSS, care avea un reprezentant în Biroul Executiv al Federației, nu avea nici un interes să-i susțină pe români, iar occidentalii se zbateau pentru ei înșiși, alegerea într-un comitet le asigura participarea la Congresele Federației.

Atunci delegații noștri au început să se remarce prin multiple căi:

- prin participarea activă la dezbateri;
- prin avansarea de propuneri pertinente. Aici pot aminti că înființarea Comisiei de Restaurare se datorează propunerii făcute de delegatul român și de cel vest-german, sau că includerea în concluziile Congresului de la Copenhaga (1979) a propunerii ca UNESCO să prevadă în bugetul său, la capitolul privind salvarea patrimoniului cultural (universal), fonduri pentru restaurarea cărților vechi se datorează tot unui bibliotecar român.

- prin elaborarea unor documente de lucru de interes general;
- înfățișând concepțiile bibliotecarilor români în probleme la ordinea zilei. De pildă, documentele de lucru care s-au referit la: controlul bibliografic al publicațiilor în biblioteconomie în contextul Băncii Europene de Date Culturale, controlul bibliografic național în România sau controlul bibliografic al publicațiilor oficiale în România. Datorită seriozității noastre profesionale ni s-a încredințat revizia Părții a doua a "Manualului de schimb internațional", ediția a patra, editat la Paris, în 1977, de UNESCO și am fost coautori la ediția întâi a "Enciclopediei americane pentru biblioteci" apărută la Chicago în anul 1981. De asemenea, am fost desemnați observatori FIAB/IFLA la cea de-a doua Conferință internațională asupra schimburilor internaționale de publicații, ținută la Viena în 1972, unde observatorul nostru a fost ales și vicepreședintele conferinței. Am avut satisfacția ca în raportul final, UNESCO să recomande să fie luată ca exemplu România, care desfășoară activitatea de împrumut internațional în cadrul Serviciului Schimb internațional de publicații. În alte țări, împrumutul internațional era atașat împrumutului intern, ori UNESCO socotea mai eficientă soluția românească. Al doilea statut de observator ne-a fost acordat la cea de a doua Conferință a Miniștrilor de Învățământ Superior din Europa, ținută la București în anul 1972, ministru fiind Paul Niculescu-Mizil.

Politică se făcea și în cadrul Federației, iar dacă noi, românii, nu am fi fost atenți nu am fi știut cum să intervenim, la nivel european. Federația s-ar fi scindat în două: Europa de Vest și Europa de Est, scindată nu din

punct de vedere organizatoric, ci al tratării problemelor sau al exprimării unor puncte de vedere, ori noi pledam pentru o Europă nedivizată, în care fiecare țară să-și exprime ea însăși punctul de vedere în problemele abordate, nu pe zone, așa zis geografice, care numai geografice nu erau. Asta era o mare realizare pentru noi la acea vreme. Este limpede că noi am fi intrat sub influența Europei de Est. Și tocmai acest lucru nu trebuia să se întâmple. Delegația noastră a intervenit ferm dar și diplomatic în două rânduri: la Congresul de la Haga (1966) și la cel de la Copenhaga (1969), dejucând încercările de scindare. În 1979 s-a pus problema creării unor centre regionale informaționale care să deservească țările dintr-o anumită regiune. Era limpede că era vorba de fapt de crearea unor superputeri informaționale și tot atât de limpede pentru noi că am fi fost arondați Moscovei.

Noi, românii am fost singurii care ne-am ridicat împotriva acestei idei, demonstrând că în epoca în care se pregăteau baze de date naționale interconectate, era inutil să ne adresăm unor baze de date regionale, informațiile obținându-se direct, de la țară la țară. Adăugând la acest argument costurile, întâzierile care s-ar fi produs în obținerea informațiilor, propunerea a căzut din start, fără a fi susținută de nici o altă țară.

Un alt exemplu la fel de grăitor: La Congresul de la Oslo (1975), care pe ordinea de zi avea un singur punct, dezbaterea proiectului de statut al Federației, articolul privitor la dreptul de vot a iscat vii discuții.

Spre deosebire de vechiul statut, care acorda dreptul de vot asociațiilor, indiferent câte asociații existau într-o țară, UNESCO, care pregătise Proiectul de Statut, propunea votarea pe țări. O propunere mai interesantă avansase Franța, care propunea un număr egal de voturi pentru fiecare țară, ținând cont că unele țări aveau mai multe asociații. La deschiderea dezbaterilor, președintele Asociației Bibliotecilor Americane propunea ca numărul de voturi să se acorde în funcție de numărul de biblioteci pe care îl are o țară. Stupoare! Vă dați seama ce însemna adoptarea unei asemenea propuneri? Însemna ca SUA și URSS să dețină 80% din voturi. Delegația română și-a exprimat acordul cu propunerea UNESCO, adăugând totuși că propunerea Franței i se părea mai subtilă, după care, cu “un sac de argumente” a combătut propunerea americană. Și nu a fost singură!

S-au ridicat delegații țărilor mai mici din Europa și cei din lumea a treia. În fața unei opoziții atât de evidente, propunerea a fost supusă la vot și a căzut cu o majoritate absolută. Dintre țările socialiste,

singura delegație care a votat împotriva propunerii americane a fost România. Iar celelalte țări socialiste au adoptat fidel poziția Moscovei.

Despre activitatea internațională a asociațiilor înființate după anul 1990 nu știu absolut nimic. Nu știu câte dintre aceste noi asociații au devenit membre ale FIAB/IFLA și nici dacă se mai participă la Congresele Federației.

Vechea asociație a participat la Congresele FIAB/IFLA până în anul 1981, la Congresul de la Leipzig.“

Vorbindu-i doamnei Angela Popescu-Brădiceni despre cele 6 (șase!) asociații ale bibliotecarilor de astăzi, domnia sa ne-a spus că i s-ar părea firesc să existe o singură asociație a bibliotecarilor care să cuprindă membri din toate categoriile de biblioteci și împreună să rezolve problemele majore ale mișcării biblioteconomice românești. “În lumea bibliotecarilor români există oameni cu aspirații, cu veleități care pot antrena membrii unor astfel de asociații, pentru îndeplinirea programelor pe care și le propun. Este un adevăr îndeobște cunoscut că nu obții nimic risipind energiile, ci adunându-le“ ne-a mai spus unul dintre cei mai calificați bibliotecari ai României.

EBLIDA

Biroul European al Asociațiilor de Bibliotecari și Specialiști în Informare Documentară

În ziua de 13 iunie 1992, la sediul Centrului Olandez pentru Biblioteci și Lectură din Haga, reprezentanții gazdelor și ai altor douăsprezece asociații, federații și uniuni de bibliotecari, documentariști și arhiviști din Danemarca, Franța, Germania, Grecia, Italia, Marea Britanie, Portugalia și Spania, au decis înființarea unui birou european al asociațiilor naționale a bibliotecarilor, documentariștilor și arhiviștilor, care să constituie un canal permanent de comunicare între membrii săi și instituțiile europene,

reprezentând și apărând interesele instituționale ale bibliotecilor și arhivelor și interesele profesionale ale bibliotecarilor, documentariștilor și arhiviștilor, la nivel european.

Organizația este independentă, fiind integral finanțată de către membrii săi (37 asociații naționale și 120 de instituții individuale), și este sprijinită în plan administrativ de Centrul Olandez pentru Biblioteci Publice și Lectură. Sarcina principală este să facă lobby pe lângă Parlamentul European, Comisia Europeană, Comitetul Regiunilor și Consiliul de Miniștri în numele bibliotecilor și arhivelor din statele membre ale Uniunii Europene și din statele asociate.

Obiectivele majore ale EBLIDA sunt:

- să reprezinte, să servească și să promoveze interesele profesiilor din domeniile biblioteconomiei și științei informării, la nivel european;
- să ofere membrilor săi informații la zi despre tendințele și evoluțiile relevante din Uniunea Europeană;
- să faciliteze și să consolideze comunicarea și cooperarea dintre membri cu drepturi depline și membri asociați;
- asociațiile și organizațiile profesionale din statele membre ale Uniunii Europene pot fi admise ca membru cu drepturi depline, în timp ce organizațiile similare din alte state europene, care nu sunt membre ale UE, pot obține doar statutul de membri asociați;

Planificarea, managementul și administrația sunt asigurate de trei structuri:

1. Consiliul, compus din reprezentanții membrilor cu drepturi depline și ai membrilor asociați - decide politica pe termen lung, mediu și scurt și structura generală a asociației
2. Comitetul Executiv, ales prin vot de reprezentanții membrilor cu drept deplin, numai din rândul lor - acoperă toate funcțiile manageriale și administrative;
3. Secretariatul, cu sediul la Haga, implementează politica stabilită de Consiliu, deciziile Comitetului și îndeplinește activitățile curente ale asociației.

Membrii EBLIDA au acces prin Internet la o listă de discuții, unde găsesc o serie de informații interne privind activitatea asociației. De asemenea, website-ul asociației oferă informații privind evoluțiile recente din domeniile biblioteconomiei și științei informării.

Pentru a-și informa membrii, EBLIDA editează două publicații, cu apariție lunară:

“Hot News“, unde sunt prezentate și analizate evoluțiile, la nivel

europen, în domeniile biblioteconomiei și științei informării

“Update“, în care sunt publicate oferte și propuneri pentru participare la proiectele europene în diverse domenii.

De-a lungul anilor, pe termen scurt, obiectivele concrete ale asociației au fost:

- problema complexă a copyright-ului electronic, până la adoptarea cadrului legislativ european în domeniu (Proiectul ECUP - Platforma Europeană a Utilizatorului de Copyright, 1996-1999 Proiectul CECUP - Platforma Utilizatorului de Copyright pentru Europa Centrală și de Est, 1999-2000);
- promovarea rolului bibliotecilor și culturii în Tratatul Constituțional al Uniunii Europene;
- încurajarea dezvoltării bibliotecilor și asociațiilor de bibliotecari din Europa Centrală și de Est prin implicarea acestora în proiectele finanțate de Uniunea Europeană;
- elaborarea, împreună cu Consiliul Europei, a unor recomandări privind legislația de bibliotecă, la nivel național;
- promovarea bibliotecilor, ca parteneri activi în inițiativele europene, privind educația permanentă.

Promovarea intereselor comunității bibliotecare se realizează printr-o susținută activitate de lobby, care presupune:

- definirea domeniului specific de activitate asupra căreia ar trebui să se concentreze acțiunile de lobby;
- urmărirea noilor evoluții și colectarea permanentă de informații din domeniile biblioteconomiei și științei informării, printr-un serviciu de presă și prin vizitarea website-urilor organizațiilor și instituțiilor din domeniu;
- identificarea persoanelor importante din domeniu și din cadrul instituțiilor europene, constituirea și actualizarea permanentă a bazei de date cu aceste persoane, care primesc publicațiile lunare ale asociației și sunt contactate de experți și de grupurile de lucru specializate.

Cu toate că EBLIDA și-a îndeplinit obiectivele stabilite de-a lungul anilor, Comitetul Executiv a apreciat necesitatea elaborării unei “Strategii pentru viitor (2001-2005)“. O echipă de lucru, formată din Președintele și Directorul EBLIDA și din câțiva experți, a trecut în revistă și a analizat activitatea și realizările organizației (punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările) și a stabilit direcția și prioritățile în funcție de resurse, impactul activității, publicațiile și

promovarea, definirea grupurilor țintă, atragerea de noi membri, cooperarea cu alte organizații, relația cu IFLA, cooperarea internațională, resursele și finanțarea etc.

O nouă strategie va fi elaborată pentru perioada 2006-2010. Din anul 2007, Federația Asociațiilor Bibliotecarilor din România, alte asociații și organizații profesionale din România, vor putea trece de la statutul de membru asociat la cel de membru cu drepturi depline.

Până atunci, să amintim misiunea organizației așa cum este ea formulată în “Strategia pentru viitor (2001-2005)“:

“EBLIDA este vocea reprezentativă și legitimă a bibliotecarilor și a specialiștilor în informare din Europa. Misiunea sa este să facă lobby și să se implice alături de organele executive la nivel european în elaborarea politicilor relevante pentru membrii săi, asigurându-se că punctele de vedere ale acestora sunt reflectate în documentele de politică și în legislație“.

Iată ce se spune în Raportul privind activitatea Consiliului de Conducere al ABIR în perioada decembrie 1999-august 2003, prezentat la cea de a XIV-a Conferință ABIR:

“În cadrul FABR, s-au desfășurat numai în perioada 2000 – 2002 patru seminarii internaționale, dintre care trei sub auspiciile EBLIDA și unul în cooperare cu bibliotecile Institutului Francez, Consiliul Britanic și Institutul Goethe. Seminariile s-au bucurat de o apreciere deosebită atât pe plan național cât și european. ABIR a încercat să fie un factor activ în relațiile internaționale privind profesia noastră, îndeosebi relațiile cu instituțiile europene. Am avut în vedere, în primul rând, EBLIDA (Biroul European al Asociațiilor de Bibliotecari și Specialiști în Știința Informării), organism al Uniunii Europene, un fel de asociație europeană. Apreciind activitatea noastră, în urma seminariilor de la București, EBLIDA ne-a abonat gratuit la toate publicațiile sale, care pot fi consultate în prezent în biblioteca ABIR. Avem, de asemenea, bune relații cu unele asociații naționale europene. Primim publicațiile asociațiilor din Franța, Austria, Germania și Italia. Participăm cu regularitate, la conferințele Asociației bibliotecarilor maghiari și aceștia participă la conferințele noastre“.

INTERNET
Cornelia Popescu
Clasificarea Colecțiilor

POEZIE LATINĂ DIN EPOCA RENAȘTERII PE TERITORIUL ROMÂNIEI

Traian Diaconescu ne prezintă doi mari cărturari în cartea sa "Scrieri alese", ediția a II-a, Institutul European, București, 2005:

Johannes Sommer (1542-1574), umanist născut în Saxonia, care a predat la Schola Latina de la Cotnari și la Schola Coronensis de la Brașov. Autor al ciclului "Elegiae XV de Clade Moldovica quibus etiam historia Despotica continentur", precum și al unor scrieri istorice ("Vita Iacobi Despotae, Moldovarum reguli"), lirice ("Hortulus ingenii amoris") și teologice ("Tractatus aliquot christianae religionis").

Christianus Schesaeus (1535-1582), poet umanist transilvănean, cleric reformat. Capodopera sa este "Ruinae Pannonicae"

În paginile cărții găsim o poezie de o rară frumusețe scrisă pe timpul Renașterii, în limba latină. Vom reda poezia în limba română în traducerea și cu explicațiile date de autorul traducerii, Traian Diaconescu. Iată **Elegia X**, intitulată atât de sugestiv: **“Despre bibliotecă și despre școala instituită”**:

Aceasta era fapta, o, preaînvățatule Principe, pe care ai putea
S-o adaugi începuturilor alese de unde, printr-o cinstire strălucită,
Ai fi mai cunoscut, dacă biblioteca¹ cea nouă,
Adăpostind felurite cărți, ar fi construită,
Dacă acoperișurile ei luminoase ar ocroti Camenele² fugare
Și dacă Phoebus Apollo și-ar arăta noua sa podoabă.
Deja credința cucernică și-a înălțat fruntea înaltă
Și sfințenia alungată de pe acest meleag s-a reîntors
Această faptă ți-a arătat-o ție Lusinius³, acel mare păstor
Al cultului sacru, prin iscusința talentului său
Tu acum zorește temerar lucrarea care este rămasă,
Să nu se năruie zadarnic, prin cheltuială, cele începute.
Partea cea mai mare a muncii laudate a fost învinsă
Și Apollo îți veghează acum⁴ **feluritele cărți.**
Lesne vei împlini și restul, cu bani din belșug,
Căci curtea cea bogată îți oferă mari venituri
De aici ți se va înălța, prin cinste pierină⁵, o glorie
Strălucind care, prietenoasă, împodobește bărbații vestiți
Înălțând numele care va trăi prin secole îndelungi
Faima nepieritoare o, Despot, te va cânta mereu.
Bogat era Ptolomeu⁶, care, domnind în cetatea egipteană,
Dădea legi trufașe multor popoare.
Totuși, cine l-ar cunoaște dacă uneltele⁷ lui Phoebus

1 Referire la Biblioteca de la Curte, începută, dar neterminată de la Suceava.

2 Numele latin al Muzelor.

3 Episcop protestant chemat de Despot în Moldova.

4 Adverbul “iam” atestă faptul că Despot strânsese cărți pentru biblioteca plănuită

5 Pieria, ținut în Macedonia, sălaș al muzelor. Epitetul “pierin” înseamnă “poetic”.

6 În Alexandria, Ptolomeu Filadelful (285–246 î.e.n.) a fondat Museionul, așezământ cultural în care activau oameni de litere, artă, știință, printre care Aristarh, Eratostene, Calimah, cu o Bibliotecă uriașă (circa 800 000 volume) în care se găsea toată creația literară, filosofică și științifică a lumii vechi.

7 Opere literare și artistice.

Nu ar susține numele adevărate ale stăpânului lor?

Eternă va rămâne între comorile Pergamului⁸,

Arătându-și între titlurile sale, biblioteca.

De aici romanul Pollio⁹ și-a luat lauda ilustră:

**El a întemeiat primul lăcașul sacru în cetatea
Care, bogată în prăzi de război, nu a lăsat să piară
Operele înțelepților grămădite într-o așezare rușinoasă.**

Vestita victorie, celebrându-l pe Lucullus¹⁰, a hotărât

Să-i mângâie adesea pletele încoronate cu frunză.

Totuși nu a ieșit atât de cunoscut din nici un război

Și nici faptele de arme nu au împodobit bărbatul

Precum artele i-au lăudat victoria la toate popoarele

Și vila sa ospitalieră plină cu **cărți adunate**.

Octavia¹¹, vrând să păstreze o faimă eternă,

Când ursitele i-au adus moartea lui Marcellus¹²

A zidit un locaș regal cu numele acestuia

Și ți l-a dăruit ție, ca adăpost, înțeleaptă Thalie¹³!

Ea a închinat fiului ei onoruri fără îndoliere

Care să întrecă piramidele tale, trufașule Nil!

Ausonia¹⁴ n-a cunoscut, în Roma, nici o podoabă mai mare

Decât ca Musa să fie binevoitoare față de Marcellus.

Privește pe regele coborât din sângele lui Corvin¹⁵

Care a condus, o, Despot meleagul vecin cu tine.

Câtă cucernicie a avut bărbatul, câtă grijă stăruitoare,

Ca evlavioasa curte să adune **bunii scriitori**.

8 În Pergam, cetate în Asia elenistică condusă de dinastia Attalizilor, a existat o mare bibliotecă (circa 400 000 volume) în jurul căreia a înflorit arta și știința.

9 M. Asinius Pollio, consul roman în anul 40 i.e.n., protector al lui Vergilius, mentor al unui cerc literar și ctitor al unei biblioteci celebre în Roma.

10 L.Licinius Lucullus, general roman vestit prin victoria contra lui Mitridate, precum și prin bogăția și iubirea de carte.

11 Octavia, sora lui Augustus, a construit la Roma, în memoria fiului său Marcellus, mort prematur, un teatru impozant

12 Marcellus, căsătorit cu Iulia, fiica lui Augustus, urma să conducă destinele Imperiului, dacă-l cruța destinul

13 Thalia era muza comediei. Prin extensie, muza artei dramatice.

14 Ausonia, nume dat Italiei meridionale și sudice.

15 Referire la Matei Corvin, rege al Ungariei între 1458-1490

Lauda pe care a vrut-o, a dobândit-o din anii tineri
 Copil fiind era demn să fie primul între învățați
 El cumpăraseră tot ce are Latiul¹⁶ memorabil
 În cărțile vechi și tot ce are fericita Grecie.
 Să-ți dea zeii o bătrânețe rușinoasă, tâlhare Soliman¹⁷!
 De ce tulburi nobila podoabă, nelegiute turc?
 Oare nu ți-a fost de ajuns că cetățile Ungariei¹⁸
 Văduvite de oameni, au plâns moartea stăpânului lor
 Ca să nu mai zacă, măcar **biblioteca**, sfârtecată jalnic
 De mâini barbare, în fața picioarelor tale?
 Dar oricât va fi sfâșiat ostașul **volumele risipite**,
 Nu poate totuși să uzurpe dreptul contra gloriei
 Va trăi Matei¹⁹ și se va bucura de lauda eternă,
 Iar ceata barbară va împovăra ruguri neguroase.
 Pășește pe aceste căi Principe, pe calea asta se merge la astre
 Celalalte toate vor fi ale ale morții care va veni
 În acest timp se cade ca eu să mă ostenesc cu credință
 Pentru copii²⁰ și, totodată, să merg pe căi umile,
 Până ce își vor așeza temeiurile **limbii latine**
 Și vor ști, cât mai sigur, să vorbească în graiul ausonic.
 Făurește-ți speranțe demne de sufletul tău. Fățarnicul Apollo
 Nu va trece peste sarcinile investițiilor tale atât de mari,
Iar tineretul instruit, pe care-l hrănești cu destulă plată
Îți va face, prin vreme, numele tău strălucit.

Descoperirea acestei poezii în paginile cărții lui Johannes Sommer aparține kolegei noastre, Dorina Niculae. Acesta este clasificatorul: un adevărat cercetător. După cum se vede, aplecarea cu grijă și interes asupra conținutului cărților aduce mari satisfacții.

16 Latiul era o regiune în centrul Italiei, între Tibru și Campania. Prin metonimie, Imperiul Roman

17 Soliman II Magnificul a domnit între 1520–1566 și a fost cel mai celebru dintre sultanii turci. El a cucerit Ungaria, dar expansiunea sa în Occident a fost oprită sub zidurile Vienei

18 Referire la luptele sângeroase duse de turci pentru cucerirea Europei

19 Regele Ungariei

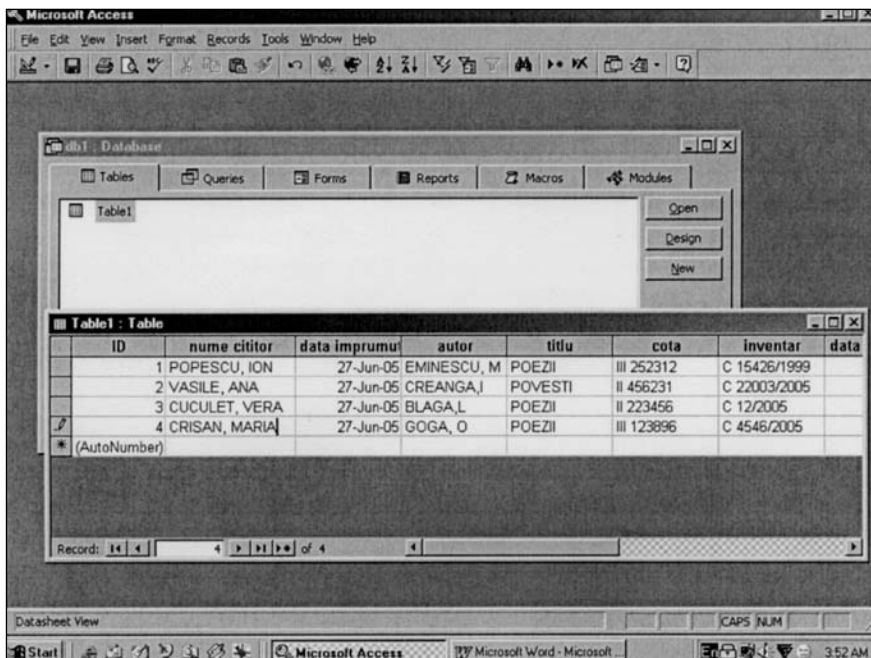
20 Versuri care atestă funcționarea **Școlii de la Cotnari și scopul învățământului latin urmărit în acest lăcaș de cultură.**

CURSURI DE PERFEȚIONARE: MICROSOFT ACCESS XP

Biblioteca Națională și Asociația bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României mi-au oferit ocazia de a participa la diverse cursuri de perfecționare profesională. Ultimul curs pe care l-am absolvit a fost despre programul Microsoft Access XP. Sub îndrumarea doamnei profesor Mariana Zoe Zverca am încercat și am și reușit, într-un timp relativ scurt să pătrundem în tainele acestui program complex.

Ce este Microsoft Access XP? Este un sistem de gestiune a bazelor de date. Baza de date reprezintă o colecție de informații despre un anumit subiect. Ca exemple putem enumera: stocurile dintr-o magazie, personalul dintr-o instituție, membri unei societăți, obiectele de inventar. Următoarea întrebare care ne vine în minte este: din ce este formată o baza de date? O bază de date este structurată pe obiecte și anume: tabel, formular, întrogare, raport. Baza de date ia naștere pe baza unui tabel. Și plecând de aici avem posibilitatea să modificăm datele, să listăm, să căutăm înregistrările utilizând filtre (acestea reprezintă un set de criterii care sunt aplicate pentru afișarea unui subset temporar de date). Crearea unei baze de date se poate face în modul design, fie folosind wizard, fie pe baza datelor existente.

Programul ne oferă posibilitatea să importăm tabele din alte baze de date. Tabelul este principalul obiect al unei baze de date. Un tabel poate conține de exemplu, date despre împrumuturile de carte ale personalului din cadrul unei instituții, așa cum este și Biblioteca Națională. În această bază de date putem crea rapoarte privind cărțile împrumutate, periodicele, numărul persoanelor care împrumută, titlurile care sunt cerute și orice rubrică am dori.

Formularul este folosit pentru a introduce, modifica sau căuta informațiile dintr-o bază de date. Acesta permite gestionarea informațiilor din tabel, mai ușor decât o putem face utilizând tabelul.

Interogările sunt utilizate pentru a regăsi și a analiza informațiile dintr-un tabel pe baza unor criterii, iar cu ajutorul raportului putem realiza prezentări ale informațiilor selectate dintr-o bază de date.

Microsoft Access este un sistem complex de gestiune a bazelor de date, ușor de utilizat atunci când dispui de cunoștințe suficiente despre modul de operare și despre facilitățile pe care programul le oferă.

Aș dori să subliniez caracterul informativ al articolului meu și să mulțumesc încă o dată celor care au avut inițiativa de a organiza aceste cursuri foarte utile pentru noi toți.

Delia Chiru
Conservarea și Comunicarea Colecțiilor

A fost lansat **Portalul bibliotecilor naționale europene** pe care-l găsim la:

<http://www.theeuropeanlibrary.org/portal/index.htm>

Sunt puse la dispoziția celor interesați 11 milioane de documente aparținând fondurilor celor 43 de biblioteci naționale. Deocamdată, căutarea se face numai în 9 cataloage. Ne bucurăm că prezentarea Bibliotecii Naționale a României este asemănătoare celorlalte biblioteci naționale.

*

În pagina **“Profesii. Cariere”** a cotidianului **“Adevărul”** a apărut în numărul din 25/26 februarie 2005 articolul Ruxandrei Constantinescu despre profesia nobilă de bibliotecar. Articolul a suscitât interes. Bibliotecarii de la Biblioteca din Chișinău au republicat fragmente din acest articol în revista bibliotecii lor. Va fi bibliotecarul înlocuit mâine de un program pe calculator? Am ales două comentarii pe această temă:

“Am o replică preferată când dau peste această imagine a viitorului, celebra butadă: ceea ce îi trebuie cel mai mult Internetului este un bibliotecar!” (Marin Pruteanu , BCU)

“Nu multă lume cunoaște pasiunea, dăruirea, gingășia pe care trebuie să o ai în meseria de bibliotecar. Eu aş asemăna-o cu a unui bijutier. Greșesc? Până să citesc articolul nu cred că m-am gândit serios la meseria asta, la cei care lucrează în domeniul literar, cei care scriu cartea, care o corectează, o tipăresc, mă rog, la tot “procesul tehnologic”, până ajunge o carte pe raft în bibliotecă. Este o altă lume.” (Ecaterina Pancu, cititor BNR)

*

“Dați un leu pentru Biblioteca Națională” autor Sandra Scarlat, Evenimentul Zilei, 4 martie 2005: “Mult timp s-au criticat “formele fără fond” (expresia fiind în sine o infrațiune logică pentru că orice formă are în mod necesar un conținut). Ei bine, situația BN mă trimite cu gândul la o viziune răsturnată a unui “fond fără forme”. O cultură fără o bibliotecă este după părerea mea o exemplificare sugestivă a unui fond incontrolabil, care nu permite condițiile propriului său progres. Criza nesfârșită a BN pare a fi simptomul unei lumi informe și de aceea ingestionabilă. Maiorescu poate se înșela: mai grav decât sa fii superficial este să fii intratabil”.

*

În deschiderea seriei de evenimente consacrate **“Săptămâni bibliotecii în România”**, pe data de 18 aprilie 2005, la Bușteni a avut loc Conferința Națională A.N.B.P.R.

Lucrările conferinței au debutat cu prezentarea amplă pe care doamna ministru Mona Muscă a făcut-o programului inițiat de Ministerul Culturii și Cultelor **“Prin lectură la cultură”**. Programul se va desfășura pe mai multe direcții:

1. Campania pentru carte și lectură, care va dura un an cu începere din data de 23 aprilie 2005, Ziua mondială a cărții și totodată Ziua națională a bibliotecarului în România.

2. Biblioteca Națională a României: finalizarea construcției. În acest sens s-au reconsiderat soluțiile tehnice, s-au stabilit noi indicatori tehnico-economici. Programul de finanțare se va derula prin Banca Mondială. Termen de finalizare 48 de luni.

În aceeași perioadă se va pune un accent deosebit pe informatizarea Bibliotecii Naționale a României, ca nod central în sistemul informatic național în domeniul bibliotecilor.

3. Programul de automatizare a bibliotecilor publice din mediul urban și rural. Este prevăzută dotarea bibliotecilor cu echipament informatic și cu soft de bibliotecă. Prin realizarea standardelor și a programului informatic specific de administrare a resurselor partajate se va putea realiza catalogul național partajat și se vor putea constitui resursele partajate propriu-zise (catalog, fișiere de autoritate, biblioteca digitală). Scopul acestui proiect este asigurarea unui nivel superior de acces al utilizatorului la informație. Finanțarea va fi asigurată de Ministerul Culturii și Cultelor pentru anul 2005 și de Banca Mondială pentru perioada 2006-2008.

4. Achiziția de carte și periodice pentru toate bibliotecile publice. În cadrul acestui program, achiziția, prin comandă de stat, se va face în urma unui **“inventar”** al nevoilor de carte la nivel județean.

5. Modificări legislative în cazul Legii bibliotecilor și a Legii Depozitului Legal

Lucrările conferinței au continuat cu informarea susținută de domnul Liviu Dediu, cu prezentarea activităților de formare și perfecționare în domeniul culturii susținută de doamna Silvia Nestorescu din partea Centrului de Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii.

Reprezentanții firmelor Softlink și IME România au oferit informații asupra programelor specifice pentru biblioteci pe care le dezvoltă în România.

Domnul Dan Matei a făcut o succintă trecere în revistă a celor două proiecte privind Portalul Național al Bibliotecilor și Catalogul Colectiv Național Partajat.

Cu această ocazie au fost decernate premiile A.N.B.P.R. pentru anul 2004.

Lucrările conferinței au fost un bun prilej de informare, de cunoaștere a proiectelor și a stadiului desfășurării lor, de identificare a problemelor cu care se confruntă bibliotecile și bibliotecarii din România.

*

“21 de pași în cultură – biblioteci și bibliotecari în secolul XXI” este titlul manifestării organizate, de către Biblioteca Națională a României și Asociația Bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României în cadrul “Săptămânii naționale a bibliotecilor”, 18-23 aprilie 2005.

În cadrul manifestării, participanții au făcut un schimb de păreri despre exigențele adaptării bibliotecii la cerințele impuse de transformările în domeniu, în noul mileniu.

În acest sens, Judith Oriol, reprezentanta Biroului de carte din cadrul Serviciului cultural al Ambasadei Franței la București și profesorul Toth Hoivik de la Univesitatea din Oslo au împărtășit celor prezenți din experiența lor în domeniul biblioteconomiei occidentale.

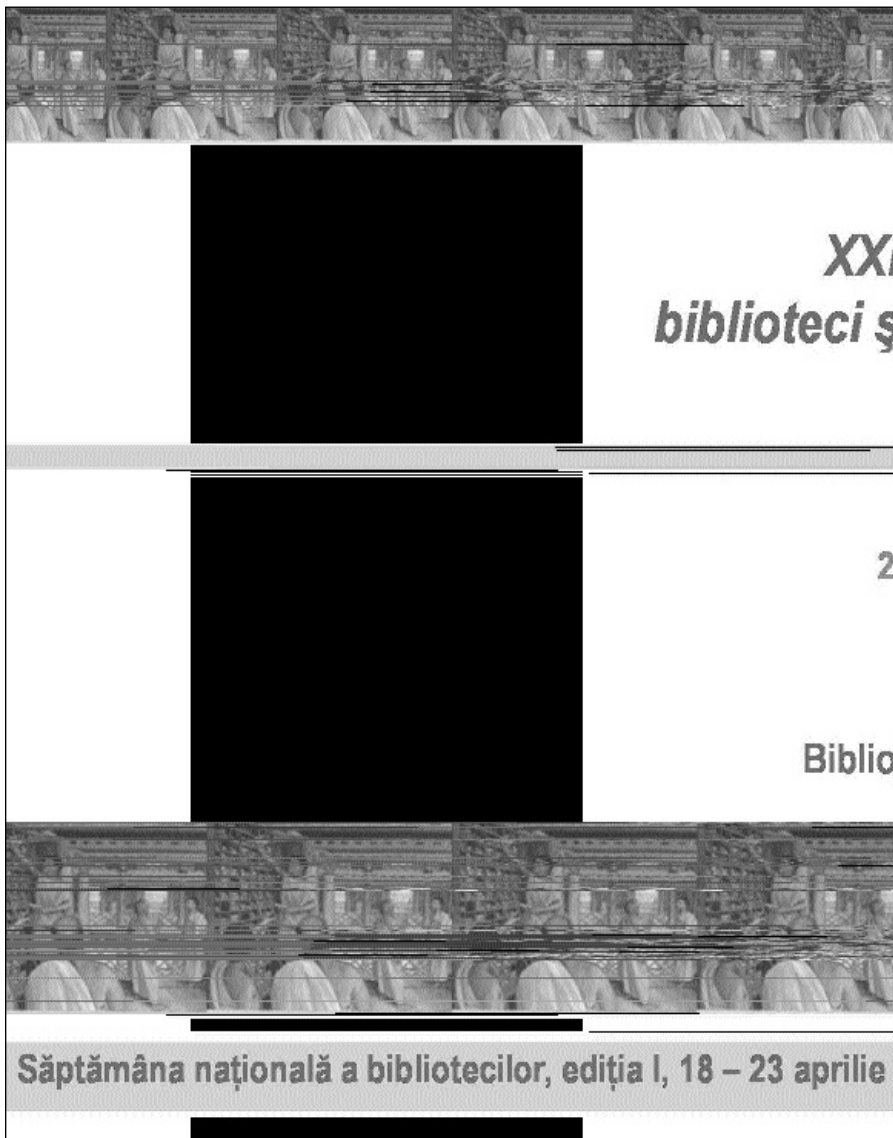
În această zi de sărbătoare pentru bibliotecari a fost prezentat site-ul Asociației Bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României (ABBNR) - <http://abbnr.bibnat.ro> și ultimul număr(nr.2/2004) din revista asociației, “Bibliopolis”.

Participanții la manifestare au putut viziona filmul “Carte-Obiect, Carte-Spirit”, în regia lui Sorin Ilieșiu, cu un comentariu semnat de Gabriel Liiceanu și coloana sonoră realizată de Andrei Tănăsescu.

Cu același prilej a fost deschisă expoziția “Scriitori-bibliotecari sau apartenența la un blazon”, realizată de bibliotecari din cadrul Bibliotecii Naționale a României, reunind ca exponate cărți aparținând unor mari scriitori ai literaturii universale și românești, care, într-un fel sau altul, s-au implicat în viața Bibliotecii - de la marele J.L. Borges la D. Hume, Anatole France, August Strindberg, Benjamin Franklin, B.P.Hasdeu, Mihai Eminescu, St.O. Iosif, G. Călinescu, M. Fronta, L. Blaga, Costache

Olăreanu, Nora Iuga etc.

În săptămâna națională a bibliotecilor, 18-23 aprilie 2005 și cu ocazia Zilei Bibliotecarului Român, Comitetul ABBNR a oferit pentru 10 din membrii săi invitații la piesa de succes "5 femei în tranziție" de Rodica Popescu-Bitănescu de la Teatrul Național București

*

La 28 aprilie 2005, în Biblioteca Națională a avut loc o prezentare interesantă a produselor **EBSCO Publishing** - baze de date full text de articole din periodice, cărți full text, fotografii, etc. Gândindu-ne că o bibliotecă modernă trebuie să pună la dispoziția utilizatorilor săi astfel de baze de date întâlnirea a fost deosebit de interesantă.

*

În zilele de 30 iunie și 1 iulie 2005, Biblioteca Județeană Cluj a organizat **“Simpozionul Carte-Cultură-Cunoaștere. Competitivitatea europeană a bibliotecilor românești. Servicii moderne în bibliotecile publice”**. Prima zi a fost dedicată Conferinței de diseminare a informațiilor privind proiectul european LIBER-IMMS – sistem destinat bibliotecilor, bazat pe tehnologia RFID (Identificarea prin radio-frecvență pentru servicii interactive și de transmitere de mesaje prin Internet și telefonie mobilă).

Date despre proiect: www.liber-imms.com

Comunicările din cea de a doua zi a simpozionului au avut ca temă proiectele și practicile de succes în bibliotecile publice din România.

*

Conferința BIBLIO-BRAȘOV, una dintre puținele manifestări științifice de ținută din domeniul biblioteconomiei românești a avut loc anul acesta în perioada 12-14 mai. Domnul Director Adjunct al BCU, Robert Coravu ne spune:

“Comunicările au avut teme variate, cele mai multe dintre ele fiind dedicate diferitelor aspecte ale informatizării bibliotecilor, digitizării documentelor și formării profesionale a bibliotecarilor. Participarea internațională a constat în prezența și participarea la discuții a trei invitați din străinătate: Ane Landoy și Rune Kyrkjæbo (Norvegia) și Renaud Lallement (Franța)”.

*

Pe situl ANBPR <http://www.anbpr.org.ro/> în luna mai 2005 a fost publicată o primă variantă a proiectului **PNB – Portalul Național al Bibliotecilor**. Chestiune de interes major pentru toate bibliotecile din România și pentru Biblioteca Națională în special. Acțiune așteptată cu interes de toți bibliotecarii. Vom reveni cu siguranță cu mai multe date despre acest subiect în numărul viitor.

Jan Peter Balkenende, primul ministru al Olandei, a spus la conferința **“Politica valorilor europene”**:

“... O valoare nu este ceea ce stăpânim. Nici o realizare cu care să ne mândrim. O valoare este o misiune, o motivație, un stimulent pentru a trece la fapte. Cu cât este mai puternic stimulentul, cu atât mai mult putem obține împreună în bătălia pentru “a trăi mai bine”. Nu numai viețile noastre dar și ale altora. În Europa și în lume... “

*

Ce sunt valorile?

Mălina Voicu, Bogdan Voicu (cercetători, Academia Română, Institutul de Cercetări pentru Calitatea Vieții)

“...Valorile sunt principii care stau la baza acțiunii indivizilor, orientându-le. Valoarea este un criteriu pentru o decizie personală. Nu există valori bune și valori rele. Oamenii gândesc diferit deoarece ei sunt diferiți. La fel sunt și societățile în care trăiesc. Valorile nu sunt aceleași nici chiar în interiorul unei comunități mari, cum ar fi populația unei țări; ele diferă în funcție de mulți factori, printre care nivelul de educație, vârstă, mediul de rezidență (sat sau oraș) etc. Valorile nu sunt impuse politic, ci se formează în timp și reprezintă acele principii la care aderă majoritatea populației. Odată format un set de valori, acesta se poate concretiza într-un act oficial, precum Constituția Europeană, în cazul valorilor europene.

De ce este important să știm mai multe despre valorile europene?

România se pregătește să adere la Uniunea Europeană cu propriul set de valori. Este de așteptat ca acesta să fie influențat, pe termen mediu și lung, datorită intensificării contactului cu cetățenii din Uniunea Europeană.

Alți factori de influență sunt schimbarea generațiilor, aplicarea în România a legislației europene, dezvoltarea politică, socială și economică. Integrarea în Uniunea Europeană nu înseamnă pierderea valorilor identitare, ci contribuția activă și împărtășită la diversitatea valorilor europene“.

“...Uniunea se bazează pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept și a respectării drepturilor omului, inclusiv drepturile persoanelor aparținând minoritarilor. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între bărbați și femei... “

*

“...Am fost invitat să vorbesc despre “**Ce înseamnă să fii european**“. Vă mărturisesc că nu îmi este ușor să dau un răspuns, pentru că sunt deja european: e o stare firească, pe care nu simt nevoia să o definesc... a fi european înseamnă a împărtăși valori europene...”

(Jonathan Scheele, Șeful Delegației Comisiei Europene, la Conferința AIESEC din 27 aprilie 2005)

*

La 27 mai 2005 a avut loc la Biblioteca Centrala Universitară București întâlnirea cu doamna Aurelia Marinescu, autoarea cărții “Codul bunelor maniere astăzi“. Ascultătorii au fost transportați într-o altă lume, parcă de mult dispărută. Cuvintele frumoase, respectul, condescendența, vocea blândă a autoarei, parcă ieșită din paginile cărții, acolo unde bunele maniere sunt la... superlativ, toate au făcut ca invitații să “guste“ o altfel de întâlnire cu lumea cărților.

*

Ce sunt Cluburile de carte?

Un club de carte poate avea forme, oameni, locuri de întâlnire, teme dintre cele mai diverse. Prototipul este cel lansat de Oprah în anii 90. Clubul de carte promovat în emisiunea sa este deseori creditat cu relansarea lecturii în Statele Unite; o reîntoarcere la literatură declanșată tocmai de dușmanul mitic al cărților, televiziunea. Urmărilor sunt vizibile acum în cafenele, în biblioteci și pe Internet.

Ivyco este un club de carte românesc care participă la fenomenul bookcrossing. Aproximativ 1500 de cărți sunt în engleză. Vizionați pagina clubului: <http://ivyco.com/carti/en/>

*

Aflăm de la fosta noastră colegă Otilia Tunaru, stabilită în Canada cu câțiva ani în urmă, că lucrează la Biblioteca Națională din QuØbec numită “La Grande BibliothŁque“. De asemenea Otilia Tunaru este membru fondator al ziarului comunității românești “Actualitatea

canadiană“, publicație în limba română apărută la Montreal din anul 2004; din luna februarie 2005 ea este redactor-șef la “Actualitatea canadiană“.

Publicația este condusă de Cătălin Mihăilescu, cel care a colaborat cu 8 ani în urmă la “România liberă“ și “Cotidianul“. Echipa publicației românești din Canada este tânără și plină de entuziasm. Politică, cultură, sport, diverse aspecte sociale din Canada în general și Montreal în special, iată teme pe care ziarul le propune direct comunității românești din Montreal. Evident că nu lipsesc știrile despre ceea ce se întâmplă în România. Colaboratoare permanentă a revistei românilor din Canada este Tia Șerbănescu. Spunem din toată inima: Bravo, Otilia!

*

Mărți 9 martie 2005 orele 14.00 a avut loc deschiderea oficială a **“Salonului de carte și presă”**, ediția a X-a, Muzeului Național de Istorie, București.

Au participat: edituri, societăți de difuzare, anticariat, organizații și fundații culturale, biblioteci, muzee, universități, media.

Biblioteca Națională a participat cu stand propriu, oferind cărți și publicații periodice editate în cadrul Editurii Bibliotecii Naționale a României.

*

Salonul Cărții de la Paris, ediția XXV-a, 18-23 martie 2005, a fost organizat, ca în fiecare an, sub egida Sindicatului Național al Editorilor, principala organizație profesională de profil din Franța. În spațiul internațional Cosmopolivres au expus peste 300 de editori din 26 de țări (standul României s-a aflat în acest spațiu).

Standul României: construit pe o suprafață de 50 mp, standul național a fost organizat tematic, grupând: autori români contemporani, traduceri din limba franceză și albume despre România și arta românească. Editura Oxus (cu sediul la Paris) a fost invitată să expună colecția **“Les Roumains de Paris”**.

În vederea selectării titlurilor ce urmau să figureze în standul național, A.E.R. a cerut propuneri de la mai mult de 200 de editori. Au răspuns 32 de editori, propunând peste 600 de titluri. Selecția acestora a fost făcută de Dan C. Mihăilescu, numărul de lucrări expuse în stand fiind, în final, de 350 (de la 26 de edituri), astfel: 200 titluri semnate de autori români de succes, 90 de traduceri și 60 de albume și cărți frumoase despre România.

Editurile care au expus cărți au fost : Ad Libri, Albatros, All, Aula, Brumar, Casa Radio, Curtea Veche, Editura Institutului Cultural Român, Est, Humanitas, Idea, Libra, Meteor Press, Muzeul Național de Artă, Noi Media Print, Oxus, Pandora M, Paralela 45, Polirom, Rao, Regia Autonomă **“Monitorul Oficial”**, Simetria, Tritonic, Univers Enciclopedic, Vivaldi, Vreamea.

A.E.R. a editat catalogul standului național de la Salonul de Carte de la Paris, în limba franceză, ce conține texte despre literatura română contemporană, despre piața de carte, 16 **“fișe”** ale unor autori români de succes și coordonatele celor 26 de edituri care au expus cărți la stand.

Standul național a fost un succes: atât designul și execuția standului cât și calitatea grafică a cărților expuse au atras atenția vizitatorilor și profesioniștilor.

Următorul Salon al Cărții, care va reuni 62 de țări situate pe 5 continente, va avea loc în anul 2006, între 17-22 martie 2006, având ca temă “ francofonia “.

*

“De ce politicile culturale românești n-au nici o legătură cu integrarea europeană?” , articol de Caius Dobrescu, publicat în revista “Cultura“ 9/2005:

“...ceea ce nu trebuie să fie sau să facă politicile culturale. Acestea nu trebuie să fie marcate de patos, de emfază, de grandilocvență, de auto-afirmare agresivă, de o retorică misionară, milenaristă, auto-victimizatoare sau sacrificială, de accentuarea “singurătății metafizice“ a etniilor, de exaltarea “unicității, omogenității și purității“.

Comentariul de mai jos, legat de articol merită laude:

“Prin serviciile documentare oferite, prin politicile de achiziție de documente, bibliotecile sunt un canal important al punerii în practică a politicilor culturale. Bibliotecile publice sunt instrumente ale puterii în definitiv. Bibliotecile nu sunt prin ele însele pure și infailibile. Ele nu sunt prin definiție sacrosancte “temple ale culturii“, decât într-o viziune foarte naivă sau manipulativă. Pe de altă parte, bibliotecile sunt indicatori foarte fideli ai sănătății culturale. O cultură puternică, deschisă, critică va avea biblioteci funcționale, rețele documentare bine organizate și orientate spre utilizatori, colecții de documente valoroase, suficiente, la zi. O cultură periferică, narcisistă, superficială și fals elitistă va avea un sistem documentar dezorganizat, învechit, deprofesionalizat, subfinanțat, lăsat de izbeliște.“

*

Cultura europeană contraatacă pe Net

Președintele Franței, Jacques Chirac, a anunțat o contraofensivă împotriva a ceea ce denușește “dominația culturală americană“. Chirac vrea să atragă sprijinul guvernelor europene într-un proiect de mai multe milioane de euro pentru postarea literaturii europene pe Internet.

Reacția președintelui francez a apărut după ce motorul de căutare

Google și-a anunțat “disponibilitatea” de a oferi acces la peste 15 milioane de cărți și documente aflate în posesia a cinci dintre cele mai prestigioase biblioteci aflate în zone în care se vorbește limba engleză. Faptul că “anglo-saxonii” vor realiza un pas major în proiectul “bibliotecii universale” le-a provocat francezilor un sentiment de furie și teamă deopotrivă. Teamă că limba și cultura franceză vor ajunge, într-o zi, undeva la “periferie”.

Astfel, președintele Chirac a cerut ministrului Culturii, Renaud Donnedieu de Vabres, precum și directorului Bibliotecii Naționale a Franței, Jean-Noel Jeanneney, să analizeze condițiile în care colecțiile marilor biblioteci ale Franței și Europei pot apărea cât mai repede pe Internet.

În bătaia împotriva a ceea ce presa franceză a denumit “omnigooglisation”, protecționismul adoptat de “legislația electronică” franceză nu este de ajuns. Franța are deja o alternativă, minusculă ce-i drept, la proiectul Google. Este vorba de “Gallica”, proiectul prin care au fost postate on-line peste 80.000 de lucrări și 70.000 de imagini. Urmează postarea stocului de ziare franceze din secolul al XIX-lea, din colecția Bibliotecii Naționale. În același timp, Agenția France Presse a dat în judecată Google, pretinzând că motorul de căutare postează fotografiile și știri AFP pe pagina sa de știri, fără acordul agenției. AFP a cerut daune de 17,5 milioane de dolari despăgubire.

Ministrul francez al culturii dorește întâlniri cu experți din mai multe țări ale Uniunii Europene.

“Proiectul Google (4,5 miliarde de pagini de text) va fi de mare ajutor pentru cercetători, dar va fi și o șansă pentru națiunile sărace să aibă acces la cunoaștere. În același timp ar putea fi și o amprentă strivitoare a Americii asupra modului în care generațiile viitoare vor privi lumea” - Jean Noel-Jeanneney președinte al Bibliotecii Naționale Franceze

(Extrase din Jurnalul Național, 23 Martie 2005).

*

La sfârșitul anului trecut a fost lansat proiectul “**Biblioteca Virtuală**”, care își propune constituirea unei biblioteci accesibile prin intermediul Internetului, pornind de la descrieri bibliografice, respectiv texte digitizate din fondurile Bibliotecii Metropolitane București. “Biblioteca Virtuală” va integra două componente majore: un catalog de descrieri bibliografice, Catalogul Electronic al Bibliotecii Virtuale și un depozit de date full-text, Depozitul de Publicații Digitizate. Acest proiect va fi realizat cu ajutorul unor aplicații dezvoltate de Softwin. Aplicația are o structură scalabilă, care

permite dezvoltarea Bibliotecii Virtuale prin diversificarea funcționalităților și prin includerea de noi parteneri, furnizori de descrieri bibliografice sau de documente digitizate. Printre beneficiarii acestui proiect se numără persoane interesate în consultarea catalogului electronic sau a publicațiilor digitizate, bibliotecari și alți specialiști în domeniu, critici literari, profesori, studenți și elevi.

*

Următoarea știre, credem că interesează pe tinerii noștri bibliotecari. În Italia, Lombardia, bibliotecarul, arhivistul precum și documentaristul urmează aceleași cursuri de 3 ani pentru obținerea diplomei universitare de “operator de bunuri culturale“. Ni s-au părut cursuri bine structurate, care au cam tot ce este necesar pentru viitorul “specialist“ în carte: biblioteconomie, tehnica restaurării (nu oricare, franceză sau germană), legislație, cultură generală, informatică. Ce spun tinerii bibliotecari sau studenți în biblioteconomie din România ?

Pe lângă cursurile de specialitate nu lipsesc cursuri de cultura generală. Cum vi se par cursurile acestea față de cursurile de biblioteconomie din România ? Așteptăm opinii.

Anul I : Legislația bunurilor culturale – Drept și legislație a bunurilor culturale, Istoria Evului Mediu sau Istorie modernă sau Istorie contemporană, Istoria artei Evului Mediu sau Istoria artei moderne sau Istoria artei contemporane, Informatică generală, Istoria științei (Istoria științei și tehnicii), Engleza

Anul II : Bibliografie și Biblioteconomie, Informatică aplicată, Literatură italiană, Teorie și tehnici de Catalogare și de Clasificare, Știința administrației, Teoria restaurării germană sau franceză, Istoria imprimatului și a editării – ciclu scurt, Exerciții practice de laborator și ucenicie

Anul III : Bibliografie și Biblioteconomie 2, Baze de date și sisteme informatice, Teorie și tehnici de Catalogare și Clasificare, Două sisteme de tratare a datelor, Exerciții practice de laborator.

*Materialele prezentate în paginile de
“ȘTIRI“ și “EVENIMENTE CULTURALE“
au fost adunate și selectate din diverse surse scrise și electronice de
Liliana Constantinescu, Aurelia Perșinaru, Vali Constantinescu.*

Un zâmbet...

Experiența este cea care te face să recunoști o greșeală atunci când o repeți.
Earl Wilson

Angajatorul: Acest post este pentru o persoană foarte responsabilă.

Aplicantul : Eu sunt acela. La ultimele șapte locuri unde am muncit, când ceva nu mergea bine, eu eram responsabil.

Anonim

Conform CV-ului tău ești fiul meu cel mai mare...

Poți dezvolta acest subiect ?

Știți ce înseamnă când ați venit la biroul unde sunteți respectat ca om; unde părerea vă este ascultată și apreciată; unde superiorii vă tratează ca pe niște egali ? Înseamnă că ați nimerit în alt birou.

Anonim

Am defectele mele. Dar să mă înșel nu este unul dintre ele.

Jimmy Hoffa

Directorul: Ei bine, haideți să supunem la vot recomandarea mea. Toți cei care se opun să ridice mâna și să spună: Demisioniez!

Anonim

Dacă marele Columb ar fi avut o comisie de experți, probabil că ar fi fost și acum tot în port.

Arthur Goldberg

În afara traficului infernal, nu există nimic care să fi împiedicat mai mult progresul acestei țări decât comitetele.

Will Rogers

Dacă vrei ca o idee să fie distrusă, fă rost de o comisie care să se ocupe de realizarea ei.

Charles F. Kettering

Este adevărat că munca multă nu a omorât pe nimeni, dar m-am gândit – de ce să-mi asum riscul?

Ronald Reagan

Îmi place munca, mă fascinează. Aș putea sta să o admir ore în șir.

Ronald Reagan

Dacă muncești cu conștiinciozitate opt ore pe zi, vei ajunge după un timp șef și vei munci douăsprezece ore pe zi.

Robert Frost

Datorită capacității sale nesfârșite de a crește productivitatea în biroul nostru, titlul de “Angajatul lunii” îi revine, din nou, doamnei Cafea.

Anonim

Când vii târziu la muncă, toată lumea observă; când lucrezi peste program, nimeni nu vede.

Anonim

Munca este cel mai frumos lucru din lume, așa că ar fi mai înțelept să păstrăm ceva de făcut și pentru mâine.

Don Herold

Conform ultimelor statistici, sunt cinci milioane de americani care nu muncesc. Iar dacă i-am număra și pe cei care sunt angajați, ar ieși și mai mulți.

Anonim

Aplicantul: Câți oameni lucrează aici?
Angajatorul: Cam jumătate dintre ei.

Fred Metcalf

Banii pot cumpăra orice în afară de dragoste, personalitate, libertate, nemurire, liniște și pace.

Carl Sandburg

Uneori, sunt îngrijorat că am succes într-o lume mediocră.

Lily Tomlin

*Extrase din cartea “Munca și alte ocupații care te pot ucide”,
selecție de Bruce Lansky, Rao International Publishing Company,
București, 2004.*